

VSEM BRALCEM ČESTITAMO OB PRVEM MAJU!

IMP GLASNIK

GLASILO DELAVCEV ● INDUSTRIJSKEGA MONTAŽNEGA PODJETJA ● LJUBLJANA

MAJA 1979

ŠTEVILKA 5

LETO XIII.

OB PRVEM MAJU

Marsikaj, kar je bilo na svojem začetku eksplozivno seme prihodnosti, ključne iz volje in naporov, vere in obupa, muk in smrti množic, se je počasi spremenilo v navado, ki jo prav tako sproti spreminjamo, prilagajamo sebi in času, da sami več ne vemo, kakšen je začetek, kakšni njegovi vzgibi in cilji. To je usoda domala vseh praznikov. Je takšna, počasi, a vztrajno spreminjajoča se navada tudi 1. maj?

Prav in naravno je, da se boj poleže, da se napor umiri v počitku, da ideja usahne v realnost, ki je v njen nekdanji cilj, skratka: prav in naravno je, da tudi človekova pot čimpreje steče zložno in ravno, toda: prijetneje je človeku, generacijam, narodom, če vedo, da je bil boj smiselen, da napor niso bili zaman, da ideje niso bile same sebi namen. Kakšen je torej naš današnji prvi maj?

Naj govorimo karkoli, a prav gotovo je prijeten občutek, ko ob koncu slehernega staroga leta najprej poiščemo v novem koledarju vse praznike, zlasti dvojne, najbrž z največjim pričakovanjem prav prvi maj: ali bo mogoče ob dveh prazničnih dneh prost še kakšen dan, pred ali po praznikih, da bi tako izdatneje uživali svoj, zdaj že tradicionalni »prvomajski vikend«. Lahko bi celo patetično zapisali: naš boj ni bil zaman! Najprej praznik boja, potem praznik dela, zdaj oddih, vikend kot zaslužena nagrada za prvo in drugo, za dobojevani boj in opravljeno delo... In vendar je tudi prav in naravno, če človek iz tega prijetnega občutka, osebnega, nacionalnega, državnega in mednarodnega, stopi za trenutek v krvavi začetek: v 1. maj 1886 v Chicagu, ko je ameriška policija ubila šest in ranila okrog petdeset stavkajočih delavcev. Sledil je še sodni proces s petimi smrtnimi obsodbami in tremi na dosmrtno ječo. Tri leta kasneje je prvi kongres Druge internacionale proglasil 1. maj za mednarodni delavski praznik. Koliko prvih majev se je od tedaj zvrstilo, krvavih in nekrvavih, v boju in delu? Toda zahteve čikaških stavkajočih delavcev, simbolično zapisane v treh osmicah: osem ur dela, osem ur počitka, osem ur posvečenih kulturi, so še zmerom neuresničene. Marsikje tudi še danes, ob praznovanju prvega maja 1979.

Prav tako pa ne smemo mimo 27. aprila, dneva ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Ta dan so se združile vse napredne sile malega, slovenskega naroda, da bi strle zavojevalce. Dolg, težak in neizprosni je bil boj, boj ponižanih in tlačanih, da smo končno lahko 1. maj 1945 že praznovali na pragu svobode, dragocene svobode, priborjene z milijoni življenj. Od nas pa je danes odvisno, kakšno vsebino bomo dali praznikom!

SESTALA SE JE SKUPŠČINA SOZD

Na četrti redni seji se je v torek, 10. aprila, sestala v sejni dvorani hotela Kompas v Ljubljani skupščina SOZD IMP. Dnevni red je obsegal 12 točk in napovedoval dolgo sejo.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje je predsednik ugotovil, da dva sklepa, za katerih izvršitev so bili zadolženi direktorji delovnih organizacij, še nista izvršena, ostali so uresničeni.

Razpisna komisija, ki jo je skupščina imenovala na

prejšnji seji, je ponovno razpisala prosta dela in naloge pomočnika generalnega direktorja za program in razvoj SOZD IMP. Na razpis sta se prijavila dva kandidata. Komisija je po opravljenem predhodnem postopku predlagala skupščini, da za oprav-

ljanje del in nalog pomočnika generalnega direktorja za program in razvoj imenuje Jurija Zavca, dipl. oec., ki je doslej te naloge opravljal kot vršilec dolžnosti. Delegati so predlog razpisne komisije potrdili.

O zaključnem računu SOZD za leto 1978 je poročal mag. Alojz Kosi, direktor interne banke IMP. O tem objavljamo poseben članek.

Skupščina je ob sprejetju zaključnega računa sprejela še priporočilo, da naj v temeljnih organizacijah izločajo toliko sredstev skupne porabe, kolikor jih v tekočem mesecu potrebujejo in treba se je truditi, da bo višina avansov enaka kot doslej, ker je to kvaliteten vir financiranja poslovnih sredstev, za proizvodne TOZD pa veljajo čimbolj enakomerne dobave,

ki jih morajo spremljati sproti računi, kar doslej ni bilo vedno tako.

O planu SOZD za leto 1979 je poročal Jurij Zavec. V letošnjem letu bodo vse TOZD v SOZD IMP ustvarile 5,115 milijarde realizacije. Hkrati z borbo za doseganje planov, bomo morali intenzivno izboljševati sistem

Nadaljevanje na 2. strani

SESTALA SE JE SKUPŠČINA SOZD

PLAN INVESTICIJSKIH DEL V TUJINI SOZD IMP 1979 - 1985

El - elektro instalacije in naprave

Kl - klimatizacija in prezračevanje

En - energetski objekti

TS - termoinstalacije in naprave ter sanitarne instalacije in naprave

DVR - države v razvoju

SEV - vzhodno evropske države

RD - razvite države

D V R	Leto							v 10 ⁶ din
	79	80	81	82	83	84	85	
El	70	85	120	130	140	150	150	
Kl	80	100	140	160	170	175	200	
En	45	55	80	95	100	100	95	
TS	35	40	60	65	70	75	75	
Skupaj DVR	230	280	400	450	480	500	520	

S E V							
	79	80	81	82	83	84	85
El	-	30	50	50	50	50	50
Kl	-	10	15	15	15	15	20
En	30	30	55	55	55	55	70
TS	70	30	60	60	60	60	60
Skupaj SEV	100	100	180	180	180	180	200

R D							
	79	80	81	82	83	84	85
El	20	-	10	10	10	10	10
Kl	-	-	-	-	-	-	-
En	-	-	-	-	-	-	-
TS	-	-	10	10	10	10	20
Skupaj RD	20	-	20	20	20	20	30
SKUPAJ	350	380	600	650	680	700	750

IMP GLASNIK izdaja delovna skupnost IMP — Industrijsko montažnega podjetja v Ljubljani. Izhaja mesečno v 9.400 izvodih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Titova 37. Ureja uredniški odbor: Meta Rotter, Borut Gržinič, Borut Wildmann, ing. Vinko Kuder, Karel Capuder, Alojz Kamin, Anton Krizan, Ivan Herga, Tone Štrus (odgovorni urednik). Tiska: Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS, št. 421-1-72 z dne 26. septembra 1974 je IMP Glasnik oproščen plačila temeljnega davka do prometa proizvodov.

Nadaljevanje s 1. strani

poslovanja. Tako bo treba pripraviti obračun proizvodnje preko računalnika, kar že v predpripravah pomeni poenotenje proizvodne dokumentacije. Najkasneje s 1. 1. 1980 pa naj bi začeli z razpisovanjem materiala preko računalnika.

Še posebej je bilo poudarjeno, da naj TOZD sproti obravnavajo poročila o urničevanju plana in se že sedaj pripravljajo na ukrepe, ki jih bodo morali sprejeti, ko bo nastopila določena kriza.

Tudi o programu izdelave planskih dokumentov je poročal Jurij Zavec. Skupščina je program, ki je v Glasniku že bil objavljen, sprejela in imenovala komisijo za družbeno planiranje v SOZD IMP. Delegati v tej komisiji so:

1. ZAVEC Jurij, dipl. oec., DS SOZD
2. POLJANŠEK Samo, ing. stroj., DO Promont
3. GRŽINIČ Borut, dipl. oec., DO Emond
4. SITAR Milojka, dipl. oec., DO PMI
5. GRUDEN Jasna, dipl. oec., DO KLIMAT
6. KAMIN Lojze, oec., DO IKO
7. ROVANŠEK Anica, dipl. oec., DO LIVAR
8. KAFOL Ratimir, dipl. oec., DO IZIP
9. KAJBAR Ivan, dipl. oec., DO KLIMA
10. VRHOVEC Stane — predsednik skupščine SOZD
11. ROJC Janec, Koordinator. odbor sindikata SOZD IMP

Obenem je bilo poudarjeno, da naj bi imeli v okviru SOZD enoten samoupravni sporazum o temeljih plana in enoten sporazum o določenem planskem obdobju.

Poročilo o poslovanju v letu 1978 je skupščini podal tudi generalni direktor SOZD IMP Stanko Krumpak in ga kot samostojni članek objavljamo v celoti.

O poslovanju interne banke je poročal njen direktor, mag. Alojz Kosi, ki je obenem posredoval delegatom še pregled finančnega stanja. Delegati skupščine so sprejeli naslednji priporočili: delavci, ki delajo na saldantnih in v operativnih prodajnih službah, naj bi imeli večji pregled nad nastankom dura. Vse TOZD naj bi imele le toliko zalog, kot je nujno za normalno delo.

Poročilo arbitražne komisije, ki je obravnavala odnose med TOZD TRATA in LSNL je prebral Tone Marolt. Komisija je ugotovila, da konkretnega zahtevka za povrnitev nastale škode TOZD TRATA ni predlagala, to pa je edino, kar bi arbitražna komisija lahko odločila. Konkretni zahtevek mora TOZD TRATA posredovati komisiji v 15 dneh. Z istimi vprašanji se je »ukvarjal« tudi svet samoupravne delavske kontrole SOZD. Sklepe je prebral njegov predsednik Andrej Novoselec in jih v celoti objavljamo:

1. Kadar pride do spornih zadev, podobnih tej, ki je v razpravi, ki dajejo slabo luč celotnemu IMP, se naj najprej poskušajo rešiti doma oz. v okviru organizacije. Podobno, kot se je zgodilo sedaj, si IMP ne sme več dovoliti.

2. Pogodba je bila konec leta formalno izpolnjena, ni pa upoštevana dinamika — zaradi objektivnih okoliščin in zaradi premajhne angažiranosti z obeh strani.

3. Sporna zadeva se naj s sporazumom med obema TOZD čimprej reši. K delu naj pristopita obe TOZD preko poslovnih organov, organov upravljanja in DPO in naj do 1. 6. 1979 sporočijo SDK, kako so rešili nastalo situacijo.

4. Potrebno je več strokovnega sodelovanja med obema TOZD (komercialne in tehnične službe).

5. Obe TOZD naj mesečno poročata SDK o izvrševanju plana.

6. Delavski kontroli obeh TOZD in DO naj namenita posebno pozornost urejanju medsebojnih odnosov.

7. Imenuje se 3-članska komisija v sestavi Novoselec Andrej, Gognjavec Alojz in Čerin Aleš, da do 15. maja pripravi osnutek programa dela SDK in ga pošlje vsem delegatom.

Že nekaj mesecev je v javni razpravi Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih in odgovornostih med DS SOZD in TOZD. Doslej so prispele štiri priporočila, ki jih je komisija skupaj s predlagatelji uskladila in predlagala skupščini, da določi predlog in ga posreduje temeljnim organizacijam v sprejem. Aleš Čerin, pomočnik generalnega direktorja za pravno samoupravno področje, ki je poročal o sporazumu,

PLAN IZVOZA 1979 - 1985 SOZD IMP PO POSAMEZNIH SKUPINAH

	Leto							v 10 ⁶ din
	79	80	81	82	83	84	85	
Elementi klime in prezračevanja	16	16	16	16	20	25	30	
Armature, črpalke	25	25	20	22	23	28	30	
Elektro naprave in elementi	20	20	33	45	47	52	55	
Odlitki	70	70	75	75	85	85	90	
Kmetijska in gradb. mehanizacija	14	16	18	20	20	25	30	
S k u p a j	145	147	162	178	195	215	235	

je še predlagal, da bi ga sprejeli do konca maja, s čemer so se delegati strinjali.

Delegati skupščine so sprejeli, po opravljeni predhodni obravnavi, pravilnik o samoupravni delavski kontroli SOZD IMP.

Informacije o programu razvoja zunanje trgovinske mreže in kadrov SOZD IMP je podal Janez Miklavc, direktor delovne organizacije IZIP. Plan investicijskih del, ki naj bi jih opravili v tujini, plan izvoza po posameznih skupinah in plan blagovnega uvoza za obdobje 1979—1985 objavljamo v celoti.

Na zunanje trgovinskem področju je v letu 1978 delalo v SOZD IMP 56 delavcev, letos jih bo 61, v letu 1985 pa je predvidenih 110 delavcev (54 več kot leta 1978).

Delo na zunanje trgovinskem področju nam otežkoča dejstvo, da še nimamo zuna-

nje trgovinske registracije, strani pa TOZD TEN oddaja ker republiški komite za ekonomske odnose s tujino še ni izdal soglasja za zunanjo trgovinsko registracijo. Prav tako še ni registrirana SOZD IMP, niti Interna banka, čeprav je od vložitve zahtevka (18. junija lani) že minilo skoraj leto dni. Zato so delegati skupščine sprejeli sklep, da se vsem omenjenim forumom napiše pismo, da jih obvestimo o težavah, s katerimi se srečujemo z željo, da bi postopek pospešili.

Delegati so se strinjali, da generalni direktor v imenu SOZD IMP podpiše samoupravni sporazum o merilih in postopkih za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino, ko ga bodo sprejele TOZD in delovne skupnosti. Ob koncu se je oglasil inž. Alojz Kračun, delegat iz TOZD ISO, ki je seznanil skupščino SOZD s položajem v TOZD ISO, ki je trenutno skoraj brez dela, na drugi

strani pa TOZD TEN oddaja dela zasebnikom. Delegati so sprejeli priporočilo, da o težavah razpravlja delavski svet delovne organizacije in jih reši. O nekaterih težavah in uspehih je spregovoril generalni direktor Stanko Krumpak: Seznam težav in TOZD, ki jih imajo, se iz leta v leto ponavlja. Če bomo hoteli prebroditi težave, ki se bodo pojavile že proti koncu letošnjega leta, v začetku prihodnjega pa prav gotovo, bomo morali spremeniti obnašanje na vseh področjih, predvsem pa se potruditi pri izvozu. Dobre reference smo si ustvarili v Iraku, kjer na našem največjem gradbišču zaključujemo dela — tokrat celo pred rokom. Tudi finančni rezultat bo, kot vse kaže — ugoden. V Vzhodni Nemčiji bo montažna dela zelo težko obdržati v sedanjem obsegu. A kljub težavam moramo na tem tržišču še vedno ostati.

Pripravljamo se tudi na ustanovitev firme v tujini, kjer naj bi vložili približno 75 % sredstev IMP. Osnovni namen te ustanovitve pa je večji izvoz naših izdelkov.

Z reorganizacijo se nam je povečala režija. Biti moramo izredno pazljivi, na katerih področjih se nam povečuje. Na žalost nam razvoj stagnira. Razen livarne in TOZD SKIP, ki sta tudi na tem področju veliko naredila, vse ostale TOZD stagnirajo.

Leta 1974 je celoten IMP sprejemal stabilizacijske načrte, ki bodo letos zopet zanimivi in bi veljalo pogledati, kako so bili uresničeni. Takrat smo govorili o lastnem razvoju kot sredstvu proti zmanjševanju uvoza in koliko smo naredili? Generalni direktor je opozoril še posebej na ravnanje z družbenimi sredstvi, ki ni vedno primereno.

Na koncu pa naj se dotaknemo še vprašanja, na kate-

rega je opozoril predsednik skupščine Stane Vrhovec že med sejo, ob koncu pa se ga je dotaknil tudi generalni direktor. Do točke »razno« na seji, ki je trajala pet ur, ni spregovoril noben od delegatov!! Trije, ki so spregovorili ob koncu so izjeme, ki potrjujejo pravila. Postavljeno vprašanje — zakaj — ni dobilo odgovora. Mnenje, da je potrebna »reorganizacija« tudi tu, je več kot utemeljeno. Dejstvo pa je, da so na seji skoraj vseh pet ur uporabili poročevalci, kar je ob pravočasno posredovanem gradivu odločno preveč. Če vsaki delegaciji odmerimo za pripombe, vprašanja in odgovore ob tako obsežnem dnevnem redu le deset minut (kar je malo), potem bi imelo sejo v nadaljevanjih!! Ob pripravljanju naslednjih sej (»reorganizacija« je predvidena šele z novim mandatom) bo treba razmišljati tudi o tej strani problema.

T. ŠTRUS

PLAN BLAGOVNEGA UVOZA SOZD IMP 1979 - 1985

	Leto							v 10 ⁶ din
	79	80	81	82	83	84	85	
Oprema	71	80	70	75	75	70	70	
Repro material	130	145	160	175	190	205	220	
S k u p a j	201	225	230	250	265	275	290	

Poslovno poročilo generalnega direktorja

TOVARISICE IN TOVARIŠI!

Samokritična, vendar konstruktivna analiza dosežene ravni materialnega razvoja in samoupravnih, družbeno ekonomskih odnosov je ena tistih vrednot kolektiva IMP, ki mu je vseskozi omogočala hitro rast pri doseganju rezultatov dela. Uspeli smo ustvarjati realno perspektivo za vsako organizacijsko enoto, vse od bivših obratov, kasneje ekonomskih enot ali danes temeljnih organizacij. Zato je kolektiv z razumevanjem sprejel malodolčitve za vsklajen in učinkovit razvoj vsakega dela in organizacije kot celote.

Za nami je prvo leto samoupravnega odločanja v pogojih sestavljene organizacije. Dosegli smo pomembne rezultate tako rekoč na vseh področjih naše aktivnosti. Nastopale so tudi nekatere negativnosti, oziroma nekatere negativne tendence, ki lahko ohromijo našo enotnost, uspešnost, prodornost in solidarnost v prihodnje. Vse to so bolj ali manj normalni spremljajoči pojavi vsakega hitrega razvoja, še zlasti pa organizacijskih sprememb. Seveda pa to ne zadošča za običaje in navade delovnega kolektiva IMP, ki smo jih ustvarili s trdim in poštenim delom v preteklosti. Takoj moramo ugotoviti negativnosti in njih vzroke in takoj moramo začeti politično in strokovno akcijo. V to smer bodo usmerjena tudi moja današnja razmišljanja.

Kot je znano, predstavlja delovni kolektiv IMP enega večjih v slovenskem gospodarstvu, v jugoslovanskih okvirih spadamo med prvih sto največjih poslovnih sistemov. Velikost sama še ni vse, saj ima enak pomen tudi kakovost gospodarjenja. Ni moj namen, da se spuščam v podrobnejši prikaz doseženih rezultatov, marveč se omejujem na najpomembnejše ugotovitve. Še to, v prikaz podatkov niso vključeni dosežki delovne organizacije Klima Celje, ki je po odločitvi skupščine združena v SQZD IMP od 1. novembra 1978 leta; preprosto iz tega razloga, ker tekom lanskega leta še nismo dejansko vzpostavljali družbeno ekonomskih odnosov skladno s sporazumom o združitvi v sestavljeno organizacijo.

DOSEŽKI LANSKEGA LETA

Dosegli smo naslednje pomembnejše rezultate v letu 1978:

- celotni prihodek 3 milijarde 798 milijonov, ki se je povečal za 36 %,
- dohodek 1 milijardo, 454 milijonov, ki se je povečal za 37 %, v SRS za 40 %,
- izvoz 34 milijonov, ki se je povečal za 229 %, v SRS za 19 %,
- čisti dohodek 1 milijardo 38 milijonov, ki se je povečal za 23 %, v SRS za 30 %,
- neto poslovni sklad 92 milijonov, ki se je povečal za 80 %, v SRS za 31 %
- amortizacija 106 milijonov, ki se je povečala za 56 %, v SRS za 31 %
- neto poslovni sklad 92 milijonov, ki se je povečal za 80 %, v SRS za 31 %
- skupaj sredstva za reprodukcijo 198 milijonov, ki so se povečala za 66 %, v SRS za 25 %.

Podrobneje ste dosežke posamezne temeljne organizacije obravnavali na sejah vaših delavskih svetov. V kolikor je bila obravnava preveč formalistična in tudi sicer naj spomnim, da je dolžnost delavskih svetov enkrat mesečno obravnavanje izvrševanja letnega plana, da je ob kvartalnih izkazih rezultatov in pogojev v obliki periodičnih in zaključnega računa nujno izdelati in obravnavati ustrežno analizo poslovanja in ob zaključnem računu je treba izdelati tudi celovito poročilo o sa-

moupravnem poslovanju. Vse to pa mora spremljati sprejemanje sklepov za ukrepanje pri odpravi nastalih pomanjkljivosti ali spremenjenih pogojev.

Zanimiva je tudi primerjava doseženih rezultatov v zadnjih petih letih:

- skupen obseg poslovanja je v letu 1974 znašal 1.058 milijonov din, v lanskem letu pa 3.798 milijonov din, kar pomeni 2,6 kratno povečanje, oziroma letno naraščanje za 37 % stopnje rasti
- obseg montažne dejavnosti je znašal 1974 leta 618 milijonov, oziroma 58 % celotne dejavnosti IMP, v lanskem letu pa 1709 milijonov din, oziroma 45 % celotne dejavnosti IMP, kar pomeni 2,7 kratno povečanje, oziroma letno naraščanje po 26 % stopnje rasti

— industrijska proizvodnja je znašala 1974 leta 384 milijone din, oziroma 36 % celotne dejavnosti IMP, v lanskem letu pa 1868 milijonov din, oziroma 49 % celotne dejavnosti IMP, kar pomeni 4,9 kratno povečanje, oziroma 48 % stopnjo letne rasti.

— ostala dejavnost (projektiva, zastopanje, izobraževanje, družbeni standard) je 1974 leta znašala 55 milijonov din, oziroma 5 % dejavnosti IMP, lansko leto pa 203 milijone din, oziroma prav tako 5 % dejavnosti IMP, kar pomeni 3,7 kratno povečanje, to je 38 % letna stopnja rasti

— obseg izvozne dejavnosti je leta 1974 znašal 71 milijonov din ali 6 % naše dejavnosti v letu 1978 pa 343 milijonov din, kar je 9 % obsega celotnega IMP in to pomeni 4,9 kratno povečanje, oziroma 48 % letno rast

— število zaposlenih brez vajencev pa se je povečalo od 4434 na 6435 v lanskem letu, se pravi za 45 %, oziroma stopnja zaposlovanja znaša okrog 9 % letno.

To so izjemni rezultati, ki sem jih omenil iz več razlogov. Najprej gre za to, da se zavedamo naših rezultatov in znamo pravilno oceniti, da doseženi trud in napor niso bili zaman. Drugič zagradelj, da imamo mero dinamike obnašanja tudi vnaprej, saj morajo biti rezultati v pogojih nove samoupravne organiziranosti samo boljši. In tretjič gre tudi za to, da utišamo nekatere jezne mladeniče, ki ne znajo pravilno ceniti celokupnih naporov kolektiva IMP bodisi, ker premalo poznajo zahtevnost naših proizvodnih programov, bodisi zato, ker skušajo vnašati v naše razmere izkušnje svojih bivših delovnih sredin namesto, da bi spoznavali specifičnosti montažne dejavnosti, industrije investicijske opreme in našo prostorsko dislociranost.

INVESTICIJE

Dosedanje rezultate spremlja intenzivna investicijska aktivnost naših temeljnih organizacij. Seveda nismo v celoti zadovoljni bodisi, da so roki izgradnje predolgi, bodisi zato, ker smo v preteklih letih — z izjemo 1978 leta — iz leta v leto razpolagali z vedno manjšimi sredstvi za razširjeno reprodukcijo. Vse to povzroča, da za to srednoročno obdobje, ki se končuje čez slabi dve leti ne bomo uspeli realizirati vseh planiranih investicij in da smo v strukturi virov finansiranja bistveno povečali udeležbo tujih virov, kar seveda pomeni, da naše temeljne organizacije del ustvarjenega dohodka odlivajo drugam.

Zaključene ali tik pred zaključkom so naslednje pomembnejše investicije, ki bistveno izboljšujejo pogoje dela predvsem za naslednje razvojno obdobje:

- TOZD OV izgradnja proizvodno skladiščne hale in poslovnega objekta na novi lokaciji v Črnučah.

- TOZD Dvigalo izgradnja proizvodno skladiščne hale in aneksa na novi lokaciji v Murski Soboti

- TOZD Elektrokovinar izgradnja proizvodno skladiščne hale in poslovnega objekta na novi lokaciji v Ptuj

- TOZD Skip izgradnja nove tovarne izdelkov iz armiranih poliestrov na novi lokaciji v Podpeči

- TOZD livarna sive litine rekonstrukcija livarske linije.

Za nadaljni razvoj so skupnega pomena naslednje investicije, ki jih bodo kolektivi posameznih TOZD začeli tekom letošnjega leta:

- TOZD TEN izgradnja nove tovarne energetskih in telekomunikacijskih aparatov in naprav

- TOZD TRATA in ITAK izgradnja nove tovarne črpalk, armatur, avtomatike in energetskih naprav

- TOZD SKIP izgradnja tovarne gradbene mehanizacije

- TOZD Klima proizvodnja izgradnja tovarne komfortnih klima naprav

- TOZD Inženiring in TOZD Projektivni biro izgradnja prostorov za dva do trikratno povečanje obsega poslovanja.

Posebno pozornost bodo kolektivi naših temeljnih organizacij morali posvetiti razreševanju socialnega statusa 67 zaposlenih rudarjev v naši TOZD TIO Idrija ob priliki izgradnje nove tovarne prezračevalnih elementov v Godoviču. Seveda pa v zvezi z investicijsko aktivnostjo ne zanemarjamo tudi nujnih potreb ostalih neomejenih OZD. Na tem mestu sem izpostavil samo tiste, ki smo si jih zapisali za realizacijo v tem srednoročnem obdobju ali pa so med tem nastopile izredne okoliščine. O tej problematiki bomo v bližnji prihodnosti morali začeti intenzivne razgovore in sprejeti konkreten program investicijskega poslovnega sistema IMP predvsem z dveh zornih kotov: prvič zaradi združevanja sredstev in drugič zaradi dogovora vrstnega reda v operativnem izvajanju.

TEŽAVE, KI JIH MORAMO ODPRAVITI

Tovarišice in tovariši. Dolžnost mi je, da opozorim še na nekatere zadeve, s katerimi nismo zadovoljni in katerih tendence moramo odpraviti. Gre predvsem za pojave, oziroma posledice, ki jih povzročajo naslednja žarišča:

1. naraščanje režije (v letu 1971 je znašala 27 %, v letu 1978 pa 36 % vseh zaposlenih),
2. neustrezna politika delitve osebnih dohodkov, ki ohranja mezdnost miselnost (odločba je zagotovljena plača ne glede na slab delovni rezultat),
3. naraščanje indirektnih stroškov zaradi slabega izkoriščanja kapacitet, neustrezne kadrovske strukture ali neustreznih investicij,
4. zaskrbljajoče zaostajanje lastne razvojne dejavnosti zaradi neustreznih delovnih pogojev, zaradi slabe kadrovske politike in zaradi nestimulativnega nagrajevanja,
5. vedno pogostejše kritike naših poslovnih partnerjev zaradi upadanja poslovnosti pri odnosih do njih samih ali iz razlogov neustreznih poslovnih in samoupravnih odnosov med našimi temeljnimi organizacijami,
6. nesistematičen, premalo preučen in preveč kompliciran proces nastajanja novih ali izpopolnjevanja obstoječih sporazumov in pravilnikov,
7. po letu 1973 ne beležimo, z izjemo izgradnje dijaškega doma, nobene pridobitve za družbeni standard zaposlenih, mislim predvsem na počitniške in samske domove.

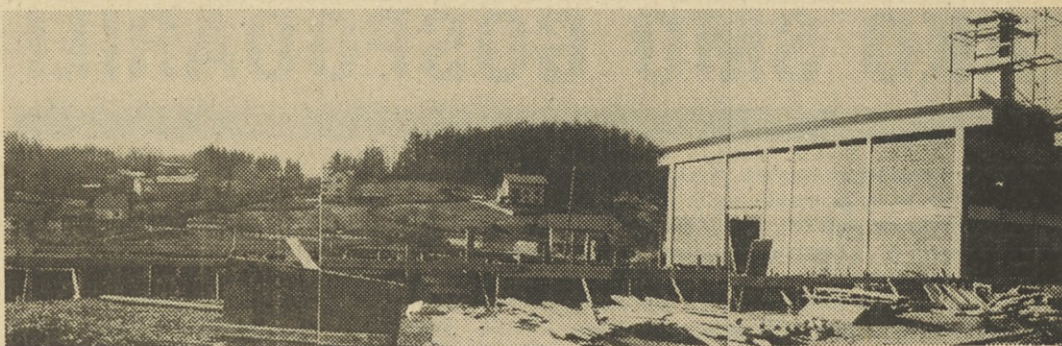
Moj namen, da vas, tovarišice in tovariši delegati, danes opozarjam in pozivam na konstruktivno obravnavanje je dvojen: negativnosti moramo ugotavljati in odpravljati sproti, in nato, da se moramo zavedati odgovornosti pred celotno družbo in celotnim delovnim kolektivom IMP, ki pričakuje in zahteva od nas, ki smo danes zbrani tu na tem zasedanju najvišjega samoupravnega organa poslovnega sistema IMP, da ustvarjamo, usmerjamo in vodimo proizvodni organizem, ki bo ponos slovenskega naroda in naše družbene ureditve. Seveda pa je jasno, da brez problemov nikjer ne gre. Toda v naštetih primerih gre za nekaj več, namreč za nerazumevanje, ki je posledica nestrpnosti ali rezultat preveč enostranskega gledanja, ki ne vidi prek meja svoje temeljne ali delovne organizacije. Vse to zahteva ojačitev političnih in strokovnih naporov če hočemo izboljšati nekatere slabe in naši socialistični samoupravni družbi neprimerne medsebojne odnose med temeljnimi organizacijami.

SOZD IMP — NOVA KVALITETA

Po mojem globokem prepričanju naša samoupravna reorganizacija iz delovne v sestavljeno organizacijo pomeni bistveno drugačen in vsebinsko pravičen pristop. Borimo se za to, da ne ustvarimo lepljenke, temveč takšno poslovno in samoupravno organiziranost, ki nam mora omogočiti pospešeno rast in razvoj na daljši rok. Zato je potrebna kreativnost, veliko razmišljanja in ne prepisovanja, oziroma kopiranja Emon, Imosa, Gipsa, Kem, itd. In naprej je treba urediti delitev dela, ekonomskega razmerja, pogoje dela in šele na to pisati akte. Prav tako nam mora biti povsem jasno, da je temeljna organizacija tista izhodiščna točka našega poslovnega sistema, katerih učinkovitost, programska usklajenost in pripravljenost za združevanje je dejanski pogoj za uspešno delo na vseh, ki delamo izven temeljnih organizacij in delovnih skupnostih delovnih in sestavljene organizacije. Z drugimi besedami za spredaj omenjene probleme ne moremo in ne smemo iskati pretežni del vzrokov v sistemu samoupravljanja, marveč v sistemih vodenja, ki ga prakticirajo posamezne temeljne, delovne organizacije in tudi na ravni sestavljene organizacije.

Ko torej razmišljamo o organizacijskih problemih poslovnega sistema IMP ne moremo ostati zgolj pri vodstvenih razmerjih in iz njih različno tolmačenje ciljev združitve v SOZD, temveč nastopajo določene zadeve tudi zaradi porasta birokracije. Vse preveč se ukvarjamo sami s seboj. Zapisati hočemo vsakršno razmerje, spoštovanje dogovorov in krepitev osebne odgovornosti v nastali situaciji potiskamo v ozadje. S tem se nekateri izmikajo družbeni kontroli, narašča nepreglednost in ustvarja se umetna slika o zapletenosti in neobvladljivosti dogajanj v SOZD IMP. Pojavijo se začasni in postranskega pomena. V tem je problem in past, pravilniki in sporazumi ničesar ne rešujejo sami po sebi, temveč nam le omogočajo. Omogočajo pa v pogojih sistema pripadnih ljudi in permanentnemu delovanju subjektivnih sil. Past je v tem, da preveč splošno zapisane (prepisane) določbe aktov omogočajo kršenje dogovorjenih pravil igre z znanim neskončnim kopičenjem materialnih dokazov brez možnosti učinkovite in hitre odločitve v zvezi s sporno zadevo, po drugi strani pa past, ker je poudarjanje proceduralnih in metodoloških problemov pajčolan za nestrokovnost in šarlatanstvo. Ob tem nas izkušnje učijo, da se nedelavnost in nestrokovnost najuspešneje prilagajata vsakovrstnim formalnim kriterijem in zahtevam.

Tako nanizane ugotovitve same ponujajo pot, po kateri je treba iskati rešitve: po eni strani v trdnem povezovanju posameznih proizvodnih programov v celovito ponudbo, po drugi strani v zaostrovanju kriterijev glede tega, kdo je v poslovnem sistemu IMP lahko nosilec posamezne

vodstvene ali vodilne funkcije od ravni sestavljene, prek delovne vse do ravni temeljne organizacije. Skupna značilnost tega pristopa, ki ga skušamo uveljaviti v poslovnem sistemu IMP je organiziranost, ki se izraža v skupni postavitvi programske orientacije prek posamičnih proizvodnih in drugih dejavnosti in v načinu upravljanja pri čemer mislim tako na sprejemanje samoupravnih odločitev kot na njihovo izvrševanje po liniji vodstvenega procesa. Cilj nam mora biti učinkovitost, skupen dogovor z jasno razmejeno odgovornostjo. To pomeni, da moramo poenostaviti administracijo, omogočiti selekcijo problemov in kadrov in doseči njih pametno koncentracijo tam, kjer je konkretne probleme možno in potrebno razreševati. Predvsem pa gre za to, da mora razpravljanje od

TOZD SKIP gradi v Podpeči nove prostore, kjer bodo proizvajali izdelke iz armiranega poliestra. Računajo, da bo poskusna proizvodnja stekla junija letos. Vrednost celotne investicije skupaj z obratnimi sredstvi je 59 milijonov din, tega je 12 milijonov obratnih sredstev, 12 milijonov pa vrednost tehnologije. V novi tovarni bodo zaposlili predvsem domačine, teh pa se je okrog 30 že prijavilo.

moupravnih odnosov v celem IMP. Zato se moramo problemov lotevati ne s stališča posamezne TOZD ali DO, marveč z vidika naše skupne usode.

Tovarišice in tovariši. Konkretneje govoreč, to pomeni, da stojijo pred nami zahtevne naloge predvsem na naslednjih področjih:

1. ustvariti delavcem razumljiv in učinkovit sistem samoupravnega odločanja,

2. aktivno sodelovati v procesu pripravljanja izdelave in sprejemanja razvojnih dokumentov poslovnega sistema IMP.

3. kadrovske okrepiti lastne razvojne službe, bistveno povečati obseg sredstev za razvojno dejavnost in ponovno premisliti organiziranost razvojne dejavnosti v IMP kot celoti,

4. bistveno izboljšati organiziranost v notranjem poslovanju in odpravljati sproti vse pojave slabe poslovnosti,

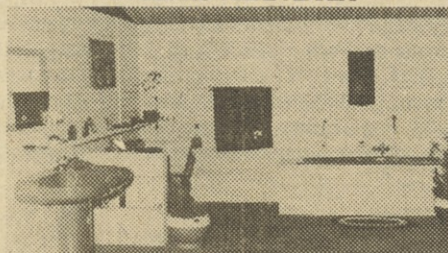
5. krepiti lastno inženiring dejavnost kot sredstvo za enoten in usklajen nastop naših temeljnih organizacij pri pridobivanju dohodka doma in v tujini, ki jo je treba še zlasti okrepiti,

6. če hočemo realizirati ambiciozne razvojne plane moramo pridobiti več učencev, več štipendistov in zgraditi bistveno več objektov družbenega standarda.

Skrb za dobro gospodarjenje mora še v večji meri preiti na vsakega člana delovnega kolektiva IMP. Enako pomembna je tudi enostnost delovnih kolektivov in njihova pripadnost poslovnemu sistemu IMP.

Generalni direktor SOZD IMP:
STANKO KRUMPAK

NA SEJMU ALPE-ADRIA

TOZD Zastopstva — oprema iz programa Ideal Standard. Za oboje je bilo na sejmu veliko zanimanja

TOZD Zastopstva — oprema iz programa Alfa-Laval

formalnih, proceduralnih vprašanj preiti na reševanje proizvodnih in drugih strokovnih problemov s ciljem maksimalne rasti dohodka in zadovoljstva delovnega kolektiva.

Dalje, mi smo na začetku obsežne naloge izdelave planskih dokumentov za naslednje srednje-ročno in dolgoročno razdobje. Kljub temu, da določene zadeve obravnavamo na ravni SOZD, oziroma jih bomo morali, pa vendarle to še ne pomeni, da gre za sozdovske probleme in da jih mora razreševati sestavljena organizacija. Z večanjem poslovnega sistema se povečujejo tudi razlike med posameznimi temeljnimi organizacijami in proti temu se moramo skupno boriti, kljub temu, da isti problem nima enak značaj v različnih TOZD. Še pomembneje od povedanega pa je, da celokupno delovanje nekega problema, ne glede na število prizadetih temeljnih organizacij, prej ali slej zadene nas vse, ki smo združili svoje delo in sredstva v poslovni sistem IMP. Slabo gospodarjenje, neposlovno obnašanje, nespoštovanje sprejetih pravil igre, itd. kjerkoli nastopajo, so nevarnost za normalno odvijanje in poglobljanje sa-

SOLIDARNOST TUDI TOKRAT NI ZATAJILA

Ob katastrofalnem potresu, ki je zajel socialistično republiko Črna gora in težko prizadel prebivalce Črnogorskega primorja, so delovni ljudje Jugoslavije tudi tokrat, že v prvih dneh katastrofe, izpričali solidarnost in nesebično ponudili svojo pomoč prizadetim.

Tudi delavci IMP smo med prvimi dali svoj prispevek v obliki denarne pomoči 100 din na zaposlenega iz sredstev sklada skupne porabe oziroma rezervnega sklada TOZD. Naša dolžnost in obveza pa naj bi bila, da bomo sodelovali tudi v nadaljnjih organiziranih akcijah pomoči prizadetemu prebivalstvu in gospodarstvu bratske republike Črne gore.

KAKO SMO GOSPODARILI

Razprava o zaključnih računih za leto 1978 na zborih delavcev in na delavskih svetih vseh nivojev samoupravljanja (TOZD, DO, SOZD) je za nami, pred nami je že obravnava poslovnega rezultata za prvo trimesečje tega leta, vendar ne bo odveč, če si v strnjeni obliki in vsebini ogledamo podatke iz bilance za leto 1978 in bilance stanja sredstev in virov sredstev (aktiva in pasiva) na dan 31. 12. 1978.

Razprava o zaključnih računih za leto 1978 na zborih delavcev in na delavskih svetih vseh nivojev samoupravljanja (TOZD, DO, SOZD) je za nami, pred nami je že obravnava poslovnega rezultata za prvo trimesečje tega leta, vendar ne bo odveč, če si v strnjeni obliki in vsebini ogledamo nekatere podatke iz bilance uspeha za leto 1978 in iz bilance stanja sredstev in virov sredstev (aktiva in pasiva) na dan 31. 12. 1978.

Ti podatki nam povedo, kakšen poslovni rezultat smo dosegli, kako smo razporedili dohodek, predvsem čisti dohodek in kakšna je finančna pozicija našega poslovnega sistema. Podatki so prikazani po delovnih organizacijah (seštevek podatkov TOZD in delovne skupnosti DO, ki so povezani v delovno organizacijo), za delovno skupnost SOZD, kjer so vsebovani podatki tudi za delovno skupnost interne banke in seveda seštevek celotnega poslovnega sistema IMP vključno z DO Klima Celje. Ta je sicer šele s 1. januarjem 1979 postala del našega poslovnega sistema SOZD IMP.

Najprej si oglejmo bilanco uspeha z razdelitvijo dohodka in čistega dohodka. Celotni prihodek SOZD IMP, v katerem so vključeni vsi redni prihodki na osnovi plačane realizacije za dobavljeno blago in opravljene storitve ter na osnovi svobodne menjave dela za delovne skupnosti, kakor tudi vsi izredni prihodki, je bil dosežen v višini 4.300.312.000 din. Od celotnega prihodka je bilo za 2.586.403.000 din porabljenih sredstev (materialni stroški in amortizacija po minimalnih stopnjah), oziroma 60,15 % celotnega prihodka. Največji odstotek porabljenih sredstev je zabeležen pri DO PROMONT 66,75 % in IKO 66,34 %, kar je delno pripisati veliki udeležbi posameznih vrednosti v obliki materiala (TOZD SKIP) in

tujih storitev na delovni nalog (TOZD OV). Prispevek delovnim skupnostim DO in SOZD znaša 3,59 % doseženega celotnega prihodka ali 154.277.000 din.

Od ustvarjenega dohodka 1.559.632.000 din smo na osnovi samoupravnih sporazumov, družbenih dogovorov ali predpisov razporedili 263.060.000 din ali 18,87 % ustvarjenega dohodka za pokrivanje splošnih in skupnih družbenih potreb. Ti prispevki in davki pa so brez tistega dela, ki se obračunava in plačuje iz bruto osebnega dohodka posameznega delavca, o čemer bomo govorili pri razporejanju čistega osebnega dohodka.

Amortizacijo nad predpisano višino smo obračunali v znesku 66.196.000 din ali 4,24 % ustvarjenega dohodka. Zavedati se moramo dejstva, da je financiranje osnovnih sredstev iz amortizacije, ki je obračunana nad minimalnimi stopnjami še vedno cenejša oblika, kot pa financiranje iz poslovnega sklada pa četudi ni odbitne postavke pri izračunu davka in raznih drugih prispevkov in združevanj sredstev.

Od ustvarjenega čistega dohodka 1.230.376.000 din smo razporedili za bruto osebne dohodke 850.017.000 din ali 69,09 % ustvarjenega čistega dohodka. Če upoštevamo, da je v bruto osebnih dohodkih za 31 % davkov in prispevkov, smo torej iz bruto osebnih dohodkov plačali za 263.505.000 din davkov in prispevkov. Odstotki razporeditve čistega dohodka v korist osebnih dohodkov po posameznih DO so naslednje:

PROMONT	74,5 %	IKO	63,2 %
PMI	69,2 %	LIVAR	70,2 %
EMOND	71,1 %	IZIP	67,3 %
KLIMAT	61,8 %	KLIMA	77,1 %

Za sklad skupne porabe smo razporedili 13,02 % čistega dohodka, od tega 5,17 % ali 63.630.000 din za stanovanjsko izgradnjo in 7,58 % ali 96.606.000 din za ostalo skupno porabo. Tako kot pri razporejanju čistega dohodka za osebne dohodke, smo se tudi pri razporejanju v sklad skupne porabe različno obnašali, kar nam povedo naslednji odstotki čistega dohodka, ki smo ga razporedili v sklad skupne porabe:

PROMONT	11,8 %	(5,0 + 6,8)
PMI	13,9 %	(3,7 + 10,2)
EMOND	14,2 %	(6,2 + 8,0)
KLIMAT	12,3 %	(5,3 + 7,0)
IKO	12,2 %	(3,5 + 8,7)
LIVAR	13,6 %	(3,9 + 9,7)
IZIP	11,9 %	(7,0 + 4,9)
KLIMA	12,5 %	(6,4 + 6,1)

Od čistega dohodka smo namenili za poslovni sklad bruto 176.373.000 din (164.013.000 + 12.360.000), oziroma 14,34 % čistega dohodka, 11,31 % dohodka ali 4,1 % celotnega prihodka. V odnosu na povprečno uporabljena poslovna sredstva, v višini 2.766.893.000 din znaša razporeditev v bruto poslovni sklad 6,37 %, kar je nizek odstotek, če upoštevamo stopnjo inflacije. Vsekakor pa moramo k razporeditvi čistega dohodka v bruto poslovni sklad priložiti tudi nadminimalno amortizacijo v znesku 66.196.000 din, torej skupaj za poslovne namene razporejeni del dohodka 242.569.000 din ali 8,77 % v odnosu na povprečno uporabljena poslovna sredstva.

Glede na to, da je razporeditev dohodka za poslovne namene najkvalitetnejši vir financiranja razvoja vsakega gospodarskega subjekta, zlasti če gre pretežni del naložb v gradbene objekte in zaloge, si oglejmo kakšno akumulacijo so ustvarile posamezne delovne organizacije (brez amortizacije po minimalnih stopnjah):

Ker je lahko v danem momentu minimalna amortizacija tudi vir za razširjeno reprodukcijo in ker smo dolžni iz prej navedenih sredstev združevati sredstva za gospodarsko infrastrukturo (cesto, elektrogospodarstvo itd.) in odplačevati v preteklosti najete kredite, si oglejmo, koliko nam ostane od neto akumulacije:

Kakor je razvidno iz podatkov vse DO razen DO LIVAR izkazujejo ostanek neto akumulacije.

Kaj pomeni ta ostanek akumulacije, če jo primerjamo s povečanjem zalog koncem leta 1978 v primerjavi s koncem leta 1977? Povečanje zalog znaša za DO:

DO	v 000 din	IKO	+ 49,915
PROMONT	- 1,041	LIVAR	+ 9,750
PMI	+ 29,000	IZIP	+ 8,299
EMOND	+ 37,600	KLIMA	+ 12,017
KLIMAT	+ 45,597	Skupaj:	+ 191,137

Nekatere DO so za financiranje povečanih zalog uspele trajneje pokrivati s sprejetimi avansi, ki jih v bodoče ne smemo zanemarjati, saj lahko predstavljajo kvaliteten vir financiranja poslovnih sredstev seveda pod pogojem, da jih trajneje združujemo na isto višino, če ne v posamezne TOZD pa vsaj na nivoju DO oziroma SOZD.

Ob analiziranju bilance stanja sredstev in nivo sredstev na dan 31. 12. 1978 ugotovimo finančno pozicijo našega poslovnega sistema. Pretežni del aktive je vezan v poslovnih sredstvih in sicer 88,24 % oziroma 3.294.759.000 din, od katerih odpade na denarna sredstva in vrednostne papirje 8,79 %, na terjatve iz poslovnih razmerij 20,84 %, na zaloge 21,81 %, na dolgoročno planiranje 12,64 %, na osnovna sredstva v uporabi (po sedanji oziroma neodpisani vrednosti) 17,99 %, osnovna sredstva v pripravi (nedovršene investicije) 12,25 %. Med poslovnimi sredstvi so tudi sredstva v obračunu, v višini 429.822.000 din ali 13,05 % poslovnih sredstev. Sredstva v obračunu predstavljajo medsebojna finančna razmerja TOZD in delovnih skupnosti izvirajočih blagovnih storitvenih odnosov, oziroma razna združevanja sredstev. Posebno pozornost je treba posvetiti zalogam, ki znašajo koncem leta 16,7 % doseženega celotnega prihodka in sicer pri DO:

PROMONT	9,2 %	IKO	25,3 %
PMI	13,9 %	LIVAR	9,4 %
EMOND	16,9 %	IZIP	18,5 %
KLIMAT	22,4 %	KLIMA	16,6 %

Nadpovprečne zaloge je opaziti pri DO EMOND, DO KLIMAT, DO IZIP predvsem pa DO IKO.

Tudi odstotek nedovršeni investicij je velik, kar je delno pripisati časovno razvlečenemu investiranju.

Zanimiva je vsekakor ugotovitev, da predstavljajo dolgoročni plasmaji 29,3 % poslovnega sklada, od tega 4,9 % v terjatvah iz danih blagovnih kreditov, preostanek pa v obliki raznih združevanj sredstev (ceste, železnice, elektrogospodarstvo, nezadostno razvita področja itd.). Med viri sredstev (pasiva) zavzemajo postavko viri poslovnih sredstev 82,30 %. Med viri poslovnih sredstev predstavlja najkvalitetnejši vir poslovni sklad (trajni viri poslovnih sredstev), saj znaša 46,33 % vseh virov po-

DO	Minimalna amort. v ooo din	Skupni sklad ooo din	Skupni v ooo din	Na razpoložlj. v din	Na povprečno uporabljena sredstva
PROMONT	11,323	16,122	27,445	57,555	7,21 %
PMI	12,921	24,212	37,133	73,265	10,25 %
EMOND	11,230	23,060	34,290	26,234	7,31 %
KLIMAT	13,555	51,621	65,176	46,395	11,78 %
IKO	9,820	27,197	37,017	53,497	15,29 %
LIVAR	-	9,178	9,178	18,307	5,57 %
IZIP	2,005	12,993	15,004	49,762	7,49 %
KLIMA	4,073	6,668	10,741	16,403	5,53 %
DS SOZD	1,179	-	1,179	-	-
Skupaj :	66,196	171,277	247,563	33,426	8,77 %

DO	Minimalna amort. v ooo din	Skupaj bruto akumul. v ooo din	Združevanje sredstev v ooo din	Odplačilo posojil v ooo din	Ostanek neto akumul. v ooo din
PROMONT	6,000	33,575	12,870	5,694	14,809
PMI	5,604	42,141	17,342	11,375	13,560
EMOND	3,286	41,504	17,651	16,420	13,507
KLIMAT	10,895	70,311	18,177	23,137	25,917
IKO	2,227	44,040	1,005	10,812	23,616
IZIP	1,807	16,177	4,004	-	11,959
LIVAR	17,947	17,101	4,557	14,979	2,410
KLIMA	3,415	14,756	5,607	4,517	4,166
DS SOZD	2,353	2,570	-	-	3,532
Skupaj :	53,668	226,277	80,122	37,807	108,668

KONFERENCA V TOZD TEN

V četrtek, 5. aprila je bila v jedilnici TOZD TEN problemska konferenca, ki se jo je udeležilo 50 delavcev TOZD TEN in delovne skupnosti Emond. Obravnavali so najbolj pereča vprašanja temeljne organizacije in skušali najti ustrezne odgovore.

Za problemsko konferenco so delavci predhodno v posameznih delavnicah pripravili vprašanja. Naj tu navedemo le najpomembnejša.

Kovinska delavnica: Prostorska stiska, svetloba, zračenje, hrup; orodje je popolnoma izrabljeno, pomanjkanje vrtnih strojkov, ključev in strojkov za vijačenje in pomanjkljivi načrti, neurejenost glede vijačnega materiala; izrabljeni stroji — ne da se dosežati norm, slaba organizacija dela, ki izvira že iz priprave dela in se stopnjuje skozi celoten delovni proces in močno zmanjšuje produktivnost, tehnologija se ne izboljšuje — norme se znižujejo; slabi medsebojni odnosi: ključavničar — električar; nemogoči sanitarni prostori, stiska v garderobi; nalogi kasnije, neredne dostave materiala.

Delavnica jakega toka: Kako bo v elektró delavnici dosežena realizacija s tako majhnim številom ljudi; kakšna bo delitev prostora v novi hali; delitev dela v Edmond; nabava univerzalne cirkularke za pertinaks; zakaj ne gre v izdelavo že razvita sestavljenka nosilec zbiral; problem skladišča in nabavne službe, kontrola kartoteke, potrošni material.

Delavnica šibkega toka I: Kako je z delitvijo osebnega dohodka po delu; ali mojster lahko kaznuje delavca in ga finančno oškoduje, ne da bi se prepričal?; kako je z delovnimi nalogi glede materiala iz skladišča; ureditev medsebojnih odnosov med delavci in vodji oddelkov; kako je z dopusti v istem prostoru glede na delovne pogoje, ki ga dobe delavci z višjo rezporeditvijo; kaj je z novo proizvodno halo; zakaj moramo toliko dražje plačevati malico kot v trgovini in je kvaliteta tople malice nezadovoljiva; kako je glede zobozdravstva; kako je glede norm, da se jih znižuje, ne da bi potekel določen čas (6 mesecev) ali pa jo postavi, ne da bi normiral; kako je s parkirnim prostorom glede službenega avtomobila.

Delavnica šibkega toka II: Kdaj bomo dobili boljše orodje, več knakarjev, ki jih stalno primanjkuje — spajkalnikov; ureditev realnih norm; kdaj bodo prihajali kompletni in popolni nalogi v proizvodnjo s popolno dokumentacijo (pravilna dokumentacija); kdaj se bo izboljšala tehnologija dela; kdaj bomo imeli boljše OD (delitev po delu); ureditev odvažanje gotovih izdelkov in polizdelkov — vprašanje notranjega transporta; zakaj se nadure ne plačujejo 150 %, kot je po pravilniku; razložiti izračun OD in bolniškega staleža; kaj je z zamudami; urejanje odnosov med proizvodnimi in vodstvenimi delavci; zakaj letos ne kupujemo stanovanj.

Servis: službeni avtomobili; instrumentarij; popravilo elementov v merilnici, novi delavci v servisu; povezava skupne službe — servis; spremna dokumentacija z izdelkom.

Paleta vprašanj je dokaj obsežna, a se jih da razdeliti v nekaj skupin: proizvodna problematika, medsebojni odnosi, osebni dohodki in norme, prostorska problematika, itd. V razpravi se je pokazalo, da je velika večina vprašanj utemeljena in dobronamerno postavljena. Na vse tudi ni bilo mogoče podati odgovorov, na nekatera zaradi obsežnosti problematike, na druga zaradi potrebne podrobnejše analize, na tretja bi najlaže odgovarjal direktor TOZD Janez Ovsenik, dipl. inž., ki pa ga na problemsko konferenco ni bilo. Zadolžitve so dobile tudi posamezne komisije in službe, ki morajo po štirinajstih dneh poročati o svojih ugotovitvah glede posameznih vprašanj.

Torej se je nekaj le premaknilo tudi v TOZD TEN. Udeleženci problemske konference so menili, da je takšna oblika reševanja problemov pravilna.

P. S. Za objavo pripravljeno po zapisniku.

VPRAŠATI JE LAHKO, ODGOVORITI PA NE

Vsako tovarniško glasilo mora kdaj dobiti tudi oceno od svojih bralcev, zato so občasno postavljena tudi anketna vprašanja in ta smo pred kratkim imeli tudi v »IMP Glasniku«. Ker vemo, da se tudi preko tiska more dobiti prava podoba o delu in življenju kolektiva, je razumljiva želja uredništva, da zve za mnenje o listu. Tokrat smo imeli prvič tako obsežna vprašanja, ki pa so dobila skoraj nepomembne odzive, za kar mora biti vzrok. ZAKAJ?

Morda so bila vprašanja preveč široko postavljena, da so pregloboko posegala na znanje, aktivnost, uganke itd., torej v snovi, ki z listom nimajo dosti skupnega. Tako nismo prišli do prave ocene lista za nekaj let nazaj, zato rezultat te ankete ni zadovoljiv. Seveda pa ob tem ni prav, da ostane samo pri tej ugotovitvi, pripombe pa dajemo o listu tam, kjer ni koristno. Zato je član planinske ekipe, ki je zaradi zadev društva obiskal kolektiva IMP v Izoli in Idriji, izkoristil ta dan tudi za anketo o listu.

Pohvalno je, da tod dobijo »Glasnik« pri osebnih dohodkih, zato je potrebno, da list tega roka ne zamudi. Obenem lahko tudi ostale vprašamo, če podobno ravnamo, predvsem vodje, sindikat, da dobijo glasilo vsi člani kolektiva?!

Pri oceni lista je bilo povedano tole: list je skromen za tako velik kolektiv, bil bi naj kot revija (morda res, celo kdaj dvojezičen, ker imamo servise po državi, tako ima urejeno Zavarovalna skupnost »Triglav«, medtem ko imajo številna glasila drugih kolektivov, trgovin, podobno obliko. Naša skrb naj ostane vnaprej za vsebino, da bo vsakdo našel kaj zanimivega zase in tudi za člane družine).

Pripombe so bile tudi na tabelarne prikaze poslovanja SOZD IMP. Te objave so brez komentarja o uspehih ali pa o vzrokih, da delo ne gre po načrtih, (zdaj konkretno v TO Trata, itd.). Torej bo treba skrbeti za bolj poljudno razlago o poslovanju. V Izoli bi zadostovale tabele na tri

mesece (periodični prikazi), v Idriji pa tudi mesečno radi vidijo številke, slike primerjav, kaj se kje dogaja, enostavno rečeno.

Dalje v listu pogrešajo tudi drobne, koristne nasvete za službo ali dom, izkušnje uspehov pri delu v IMP, itd.

Kdaj človek potrebuje tudi smeh, za to v listu še ni mesta. Imamo pa toliko, recimo »napak« v kolektivu, da se z besedo ali karikaturu lahko obregnemo.

O športu bi morali pisati v obliki navdušenja zanj, ne samo o nekih golih rezultatih uspehov redkih posameznikov, ker se jih s športom mnogo premalo ukvarja. Želje za več pisanja ter fotografij iz planinstva so tudi velike, pisati o hoji, varnosti in ostalem po gorah, itd. Res, zaradi dela in zdravja smo potrebni kdaj bivati v mirni, čisti, lepi naravi.

Ti drobci iz ankete naj odprejo misli o listu še drugim, da ga bomo imeli takega, kot si ga želimo, da bo res naš, torej nam v korist.

FRAN VODNIK

PRIPIS:

Nekatere navedbe tov. Vodnika, ki je eden od najrednejših sodelavcev našega Glasnika, moram dopolniti. Najprej vprašanje ankete. Mislim, da vprašanja niso bila pretežka. Prvi del vprašanj je bil splošen in nanje je bilo enostavno odgovoriti, kjer je bilo treba samo vpisati znak (x), v ustrezno polje. Verjetno »najtežja« so bila vprašanja 11, 12, 13, 14. Odgovor na 12. in 13. vprašanje je objavljen v vsaki številki Glasnika v tabeli, ki jo tudi tov. Vodnik omenja v svojem zapisu. Menim, da je bil odziv pri anketi tako slab zaradi drugih vzrokov in ne zaradi pretežkih vprašanj.

Drugo, kar je treba poudariti, je ocena, da je list skromen za tako velik kolektiv, da naj bi bil kot revija in da naj bi bil včasih dvojezičen. Na del te ugotovitve išče odgovor že

sam avtor. O reviji nismo nikoli razmišljali iz več razlogov in najbrž tudi ne bomo. Revija bi bila mnogo dražja, tiskarsko mnogo bolj kvalitetna. Menim, da je danes že vsem jasno, da glasilo ni »reklama« za organizacijo združenega dela (za te namene tiskamo »Reference«), ampak je glasilo vseh delavcev (kar imamo zapisano v sami Glasnikovi glavi), da se medsebojno obveščajo. Trdim, da je naš tisk dovolj kvaliteten, da je cena zelo ugodna in da so roki od oddaje rokopisov v tiskarno pa do izida sprejemljivi. Drugo vprašanje pa je vsebina. Tu smo včasih, vsaj po mojem občutku, oddaljeni od najbolj aktualnih dogodkov v SOZD. Razlogov za to je več, naj navedem samo nekatere. Malo je delavcev, ki so pripravljene »prijeti za pero« in še tem včasih zmanjka časa. Delavci, ki so odgovorni za obveščanje, informacij ne posredujejo, zapisnikov organov nam iz raznoraznih neupravičenih pomislekov (kljub številnim prošnjam) temeljne organizacije ne pošiljajo. Pri tem pa pozabljamo, da so vse seje javne, da je javnost mogoče izključiti le v izjemnih primerih in da javnost niso samo delegati delavskega sveta in nekaj vabljenih delavcev na seji. Prav tako nismo vajeni, da je v časopisu tudi kakšna kritična pripomba in če ta zadeva vodilne delavce, je sploh hudo. Odgovorov, ki bi jih lahko objavili, pa v glavnem ne dobimo. Tretje vprašanje, ki ga načelnja tov. Vodnik pa je dvojezičnost. Stališče uredništva glasil v OZD je naslednje: prispevek objavimo v jeziku avtorja, in temu se pridružujemo tudi mi.

Objave tabel so potrebne in to mesečne, se pa globoko strinjam, da bi bil komentar zelo dobrodošel in zaželen. Ne strinjam se, da v listu ni prostora za smeh, prostor je, samo prispevkov ni. O športu in planinstvu so mnenja deljena. Menim, da morajo v glasilo najti mesto vsi pomembnejši dogodki z vseh področij, da bo tako izpolnjevalo svojo osnovno nalogo, da bo eno od sredstev medsebojnega obveščanja nas vseh.

UREDNIK

● NAŠA GRADBIŠČA

Zahtevna tehnologija – zahtevne instalacije

V vrsti Iskrinih tovarn je v ljubljanskih Stegnah tudi Elektrooptika. Na tej tovarni smo zmontirali celotne instalacije: elektriko, vodo, ogrevanje in prezračevanje ter vse tehnološke instalacije. Delati smo začeli sredi leta 1977, ob letošnjem prvem maju pa bo tovarna začela s proizvodnjo. Soraazmerno zahtevna tehnologija je zahtevala tudi ustrezne instalacije. Naši monterji pravijo, da bi pri drugi takšni gradnji šlo precej lažje, predvsem pa hitreje.

DELALI BREZ NATANČNIH NAČRTOV

Vsako gradbišče spremljajo takšne ali drugačne težave. Tudi na tem objektu ni šlo vse gladko.

»Naši monterji so tu opravili veliko dela. Delali so brez natančnih načrtov, velikokrat po predhodni odobritvi nadzornih. Tehnologija, ki bo tu stekla čez nekaj dni, je zahtevala ustrezno prilagojene instalacije. Pokazala se je velika potreba, da že pri nastajanju projektov sodelujejo tehnologji, ki bodo potem vodili proizvodnjo. Osnovne instalacije za ogrevanje in hlajenje prostorov smo dopolnjevali, da smo izpolnili ekološke zahteve. Tovarno je gradilo gradbeno podjetje Gradbinec iz Kranja in z njimi smo dobro sodelovali,« je dejal Anton Primc, vodja montaže v TOZD OV. Strojne in tehnološke instalacije je delal s svojo skupino vodilni monter Štefan Pregelj.

»Na gradbišču nas je bilo 10 do 12, odvisno pač od potreb. Večina monterjev je prihajala na delo od doma. Nadure smo delali, kadar je bilo to potrebno. Sedaj delamo še hladilno centralo in računamo, da bo v mesecu dni končana. Na gradbišče smo vseskozi dobivali toplo malico, ki so nam jo vozili iz naše kuhinje v Vojkovi.«

— Ste z njo zadovoljni?

»V glavnem smo. Le prezgodaj jo pripeljejo in se potem ohladi. Tudi o tem smo se že pogovarjali, vendar jo morajo voziti na več gradbišč in ni možno, da bi jo vsem pripeljali ravno ob času za malico.«

— Na gradbišču ste že skoraj dve leti. Kam so odhajali, oziroma od kod so prihajali delavci, ko ste skupino povečevali ali pa zmanjševali?

»Vzporedno smo delali še eno Iskrino tovarno in sicer Zmaj, tu v neposredni bližini pa je tudi TOZD TRATA, kjer smo tudi delali in tako vsaj s preseljevanjem delavcev nismo imeli težav.«

— Ali uvrščate to gradbišče med zahtevnejše?

»Precej zahtevni objekti. Večkrat smo morali krepko premisliti, kako in kaj bomo naredili.«

V zaklonišču, kjer sva se pogovarjala, imajo naši monterji »urejene« svoje prostore. V sosednjem zaključujejo strojnico. Številne instalacije že tu govorijo, da jih je naredila večša roka in da so namenjene zahtevni tehnologiji.

Anton Škof, monter klimatskih naprav se je sedaj ob koncu vrnil na gradbišče, da bi s sodelavcem Daretom Anžlovarjem, monterjem klima naprav, zaključila še zadnje delo pri avtomatiki.

»Osem do deset nas je delalo na gradbišču prej, naše delo je bila celotna klima. Običajno smo delali osem ur, kadar je bilo potrebno, ko smo bili vezani na ostale izvajalce, smo delali tudi dlje. Malice na gradbišču nismo imeli urejene in smo se hranili vsak po svoje.«

— Kako je bilo z dobavo opreme?

»V glavnem je bila pravočasna.«

On je eden redkih, ki na gradbišče ne prihaja vsak dan od doma, ampak stanuje v Šentvidu. Tudi njegov sodelavec je iz Šentvida, vendar

Ekipa monterjev TOZD Elektromontaža na gradbišču Iskrine Elektrooptike

onega pri Stični. Na delo prihaja od doma.

»Vsak dan porabim do sem uro in pol in prav toliko za pot domov! Terenskega dodatka nimamo, ker je gradbišče v Ljubljani. Osebni dohodki so solidni, če je obračunana norma.«

Na gradbišču je bila sredi aprila največja skupina elektromonterjev, ki jih je bilo 15.

»Prej nas je bilo manj — v poprečju 6 do 8 in smo lahko sledili delom. Na žalost smo delali po napačnih projektih (projekte so izdelali naši projektanti v TOZD Projektivni biro na osnovi projektne naloge investitorja, ki pa se je tudi kasneje spreminjala — op. pisca). Kaj pomeni gotove instalacije preurejati — najbrž ni potrebno posebej razlagati. Poleg projektov je bil problem tudi material, ki pa najbrž ni bil pravočasno naročen. Gradbišče v Ljubljani je »problematično« še zaradi nečesa. Sem običajno prihajajo monterji le za določen čas, dokler niso dokončno razporejeni v skupine in potem odidejo na teren. Tako se skupina na takšnem gradbišču zelo hitro menja. Prav tako so težave z nadurnim delom. Le redki so pripravljeni delati več kot osem ur.

Menim, da bi dela na tem gradbišču tekla nemoteno, če bi imeli ustrezne načrte in če bi bila organizacija gradbišča

boljša. Pogrešali smo koordinacijo del, saj smo včasih delali drug čez drugega,« je dejal vodilni monter elektroinstalacij Vinko Horjak. »Celotna vrednost elektro del je 12 milijonov dinarjev. Zaradi proizvodnega programa so bile elektro instalacije zahtevne. Delati smo začeli jeseni leta 1977 in smo bili (razen nekaj kratkih prekinitiv) ves čas na gradbišču. Glede nekaterih materialov smo imeli velike težave. Tako smo nekatere elemente namesto avgusta lani dobili aprila letos.

Težave smo imeli tudi s podaljšanim delom. Večina

monterjev na ljubljanskih gradbiščih se šola ali pa ima popoldne druge obveznosti. Od dvanajstih mogoče ostane dva, ki sta pripravljena dlje delati, nenazadnje je temu vzrok tudi plačevanje nadur. S tega objekta se bodo naši monterji preselili na sosednjega — to je Inženiringe, kjer že delamo,« je zaključil Marjan Ahčan, vodja operativne izvedbe in montaže v TOZD Elektromontaža.

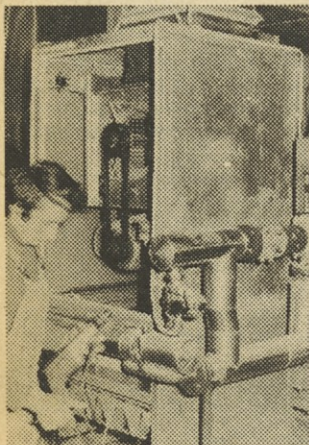
Za nami je še en objekt. Upajmo, da smo se ob težavah, ki smo jih imeli tu, tudi kaj naučili.

T. ŠTRUS

Kakšna bo zasedenost počitniških domov

Že na osnovi prijav za letovanje, ki so prispеле neposredno na recepcijo, lahko zaključimo, da bodo nekatere izmene izredno zasedene in da takrat ne bodo mogli letovati vsi, ki so se prijavili. Na žalost se za glavno sezono še vedno prijavlja veliko delav-

cev, ki nimajo šoloobveznih otrok. Tako jih je v eni izmeni že doslej več kot polovica vseh prijavljenih. Razporeditev ne bo lahka in nekateri se bodo morali sprijazniti z razporeditvijo v druge izmene, če hočemo, da bodo naše zmogljivosti nekoliko bolje izkoriščene.

Še zadnja dela pri klimatskih napravah.

OBJAVA PROSTIH UČNIH MEST

Interni razpis prostih učnih mest nima namena samo informirati člane kolektiva o tem, koliko učencev, katerih poklicev in v kateri TOZD bomo sprejeli. S tem razpisom želimo zainteresirati vse člane kolektiva, da po svojih močeh pri kadrovanju mladega kadra sodelujejo. Prihodnost naše organizacije leži na mladih. Ne sme nam biti vseeno, kdo bodo ti mladi, ki bodo čez nekaj let stebri in kreatorji usode naše OZD. Še posebej moramo temu vprašanju posvetiti toliko večjo skrb, ker gre za enkratno tako masoven sprejem. Pozivamo vse, da v svojem domačem okolju pravilno tolmačijo možnost vključevanja v uk pri IMP in s tem pridobijo dobre, pridne fante, ki bodo kos nalogam poklica, za katerega se odločijo.

Prosta učna mesta so v naslednjih TOZD:

TOZD »Ogrevanje-vodovod«, Ljubljana, o. sub. o.,	
Ljubljana, Titova 37:	
— monter centralne kurjave	28 učnih mest
— izolater	3 učna mesta
— prodajalec tehnične stroke	2 učni mesti
TOZD »Klima-montaža«, Ljubljana, o. sub. o.,	
Ljubljana, Vojkova 58:	
— monter klimatskih naprav	20 učnih mest
TOZD »Klima-proizvodnja«, Ljubljana, o. sub. o.,	
Ljubljana, Vojkova 58:	
— ključavničar	15 učnih mest
— prodajalec tehnične stroke	2 učni mesti
TOZD »Elektromontaža«, Ljubljana, n. sol. o.,	
Ljubljana, Vojkova 18:	
— elektroinstalater	35 učnih mest
— ključavničar	2 učni mesti
— prodajalec tehnične stroke	2 učni mesti
TOZD »Dvigalo«, Ljubljana, n. sol. o.,	
Ljubljana, Smoletova 18:	
— ključavničar	5 učnih mest
— strojni ključavničar	5 učnih mest
— rezkalec	1 učno mesto
— strugar	1 učno mesto
— prodajalec tehnične stroke	2 učni mesti
TOZD »Tovarna elektronaprav«, Ljubljana, n. sol. o.,	
Ljubljana, Vojkova 5	
— ključavničar	12 učnih mest
— ličar	2 učni mesti
— galvanizer	2 učni mesti
— prodajalec tehnične stroke	2 učni mesti
TOZD »Tovarna regulacijskih armatur in aparatov«, Ljubljana,	
n. sol. o., Ljubljana, Ul. Jožeta Jame 12:	
— ključavničar	6 učnih mest
— strojni ključavničar	1 učno mesto
— strugar	10 učnih mest
TOZD »SKIP — Strojna kovinska industrijska proizvodnja«,	
Ljubljana, n. sol. o., Ljubljana, Celovška 479:	
— ključavničar	15 učnih mest
— strugar	4 učna mesta
TOZD »Montaža«, Koper, n. sol. o.,	
Koper, Ul. 15. maja 4:	
— monter centralne kurjave	4 učna mesta
— monter klimatskih naprav	4 učna mesta
— monter vodovodnih naprav	4 učna mesta

Kandidati, ki želijo postati naši učenci, morajo imeti uspešno končano osnovno šolo.

V času učne dobe prejema nagrado, ki znaša za:

I. letnik	1.111 din
II. letnik	1.389 din
III. letnik	1.667 din

Po preteku 6 mesecev učne dobe pripada učencem poleg redne nagrade še giblivi del, če si ga zasluži:

— za dober uspeh v šoli in na delu	20 % od svoje nagrade
— za prav dober uspeh v šoli in na delu	30 % od svoje nagrade
— za odličen uspeh v šoli in na delu	40 % od svoje nagrade

Vsem udeležencem, ki ne morejo bivati doma, lahko zagotovimo oskrbo v našem dijaškem domu. Razliko med polno ceno vzdrževalnine v dijaškem domu in osnovno učenčevu nagrado krije TOZD, kjer se bo učil.

Za sprejem v uk bodo morali kandidati predložiti:

- prošnjo za sprejem v uk
- rojstni list

Prijava sprejema kadrovske službe posameznih TOZD do 15. septembra 1979.

Letos smo že opravili izlete v naravo: pohoda na snežno, močno drsečo pot pod Stolom nas je odšlo 20;

— o marčevem pohodu na Porezen, kamor nas je v dvojni organizaciji odšlo precej. Na poti smo pošteno zmrzovali in lovili ravnotežje v moči vetru in trdih, snežnih tleh. Pravo zimsko, kar zoprno okolje, le 300 metrov niže pa je bilo že kar pomladno;

— s februarskega izleta po pobočjih Rašice do Mengeške kočice, kjer smo zaključili prvo našo letošnjo, vsem namenjeno hojo, z 28 udeleženci. Bolj mali, ali za začetek dovolj. Zdrava hoja po primernem okolju prihaja počasi v zavest, zato upamo, da nas bo v lepem vremenu dosti več, recimo na Javorniku;

— s poti na Kum, kjer smo začeli z Zasavsko potjo, se ne moremo kaj prida pohvaliti. Udeležba je bila pičila zaradi obiska Planice, zato pričakujemo v prihodnje dosti večjo družbo, ki bo do poznega poletja ali celo kasneje opravila vseh 13 postojank do Kumrovcia;

— da se bomo planinci tudi letos udeležili pohoda »Po poteh tovarštva in spominov«, o času in zbornem mestu vas bomo pravočasno obvestili;

— o obisku narcisnih poljan na Golici, kamor se bodo podali bolj utrjeni, otroci, novinci pa bodo imeli lažjo pot na Javorniški rovt, kjer je tudi polno teh zaščitnih cvetic, se pravi, da jih lahko samo občudujemo. Ker je to leto bogato s snegom, bo obisk narcisnih pobočij mogoč šele ob koncu maja, ali še kasneje, zato sedaj samo vabimo udeležence, kajti z napovedanimi datumi smo prišli že navzkriž, zato jih bomo interno na krajši čas objavljali po oglasnih deskah;

— za čas, ki ga bomo v maju tudi našli za nadaljevanje Zasavske poti z iskanjem možnosti, da bi zamudniki po obisku Janč odšli isti dan še na KUM, če bodo prometne zveze dobre potem pa bi ostale poti nadaljevali skupaj in tako zaključili programski del zaokrožene smeri.

FRAN VODNIK

Ko se odločimo za planinsko potepanje

Prijatelji in gore nas vsako leto bolj vabijo, da se odtrgamo iz slabega mestnega ozračja. Pa tudi delovno mesto nam jemlje moči in zdravje, zato se zavestno, ali na pri-govarjanje pridružimo tistim, ki že leta hodijo po skalah, uživajo v miru in čistem zraku neovirano občudujejo gorsko floro in favno. To in še tisočero drugih zadovoljstev, kljub utrujenosti daje človeku notranje zadovoljstvo, ker se počuti kot del narave, živi z njo in od nje dobi tudi novih moči za svoje obveznosti.

Zato smo tudi v našem kolektivu začutili potrebo, da s svojim društvom pomagamo mnogim v zdravo naravo iskat vsega zadovoljstva, ki je potrebno človeku, da spoštuje sebe in okolje, ki v njem živi ali dela. Zato mislimo, da odločitve za koristno rekreacijo ni potrebno vcepjati in dokazovati, pač pa je treba le poskati načine, kako se more ljudi množično pridobiti za planinske poti.

Do zdaj so bili pri mnogih tudi upravičeni razlogi, da so z odločitvami čakali in često raje zavili v kako gostilno ali kino, namesto enodnevno kam v naravo. A zdravemu obstoju pomaga le okolje, ki si ga moramo poiskati kdaj pa kdaj, da se vsaj malo rešimo naše napore vsakdanjosti. Pred desetletji smo imeli čisti zrak in urejeno primerno naravno stanje, danes pa je s tem že velik problem in kdor živi v njem, počasi hira, ga često tarejo bolezni, nevolja do dela, živčnost, melanholija, ter še druge neveselosti, ki niso za nas, često pa tudi za druge ne.

Vsako pot, ki jo začnemo, moramo poznati, posebno gorsko, da se primerno pripravimo. Vsak začetnik naj se zanima pri planincih, kako je s potjo in ti mu morajo razložiti in svetovati, ker imamo še vedno preveč takih, ki na poti omagajo, ker je prenaporna, ali pa so se podali nanjo popolnoma brez kondicije kot pravimo. Zato moramo za utrjevanje naše moči hoditi na bližnje griče. Zato je precej napačna želja, v svet gora stopiti šele po Triglavu.

Seveda pa se na planinsko pot ne smemo podajati sami, kajti samotarci so imeli že številno zelo žalostne konce. Ker pa vidimo, da je planinstvo danes že močno razvito, v tujih deželah celo do meje, da brez vodnika ne smeš na goro. Pri nas je to še svobodno, a si vseeno lahko najdemo primerno družbo tudi na poti. Po gorah je tako: narava je nekje mati, drugje pa zelo surova in ne vpraša za človekove sposobnosti. Toda videti same nevarnosti nam nič ne koristi, čeprav je dokazano, da je človekov strah njegova največja napaka.

Na planinski poti, ko se zanjo odločimo, da gremo po njej v skupini, zaradi sramu ne priznamo, da pot utruja, oziroma, da prehitro hodimo. Svoje težave moramo povedati vodji skupine, ki mora poskrbeti, da dosežemo cilj. Težave na poti odpravljamo na različne načine, kot so: kratek počitek, masiranje nog, požirek okrepilne pijače, če je vroč dan, tudi dobra beseda pomaga do moči in še druge oblike so. Zato je res boljše, da se ne delaš prevelikega junaka v svojih sposobnostih, kajti kasneje ti moči popolnoma odpovejo in nastane lahko problem, da ostane kdo s teboj pri daljšem odmoru, ali se mora celo vrniti v dolino, da se izogneta nevarnosti popolne omaganosti. Sicer pa so taki primeri zelo redki tudi pri novincih.

Na poti se moramo odpraviti šele po poprejšnjem obvestilu domačih, kam gremo, v katero smer, kdaj se vrnemo, kdo gre z nami in podobno, torej čim več sporočil v naše in naših zadovoljstvo, da ne nastanejo nepotrebne skrbi, če se pravočasno ne vrnemo, da vedo ukrepati. Seveda pa smo naše smeri dolžni vpisati tudi v knjige planinskih postojank in se tako zavarujemo, da nas najdejo, če pridemo v neprimerno.

Za začetek toliko, želimo, da ne bi imeli pomislekov za planinske poti, ampak bi se

FRAN VODNIK

Rodil se je l. 1935 v Ljubljani. Na Dobrovi je hodil v osnovno šolo. V družini je bilo pet otrok. Dokler ni šel k vojakom, je moral delati doma, ker je bil oče zaposlen.

»Potem sem se zaposlil pri zasebniku, ki pa je leta 1970 prenehal z obrtjo zaradi starosti. Nihče njegove obrti ni nadaljeval. Tako sem 23. februarja 1970 prišel k IMP.«

Po poklicu je ključavničar, dela pa v vrtnarici.

»Naša skupina je že nekaj let ista. Se dobro razumemo in drug drugemu pomagamo. To pa je tudi tisto, kar delavce »drži«, da ne odhajajo.«

— **Ste že kdaj razmišljali, da bi odšli?**

»Pridejo trenutki, ko človek premišljuje tudi o tem. Resno se še nisem odločil, sicer bi že odšel. Odločitve tudi uresničim. Pri delu smo precej umazani, mogoče bi kje našel boljše delovne pogoje ali pa tudi ne. Toda zame je pomembnejše osebno zadovoljstvo.«

— **Vaše delo je normirano. Kako dosegate normo?**

»To je od delavca do delavca različno, prav tako od dela do dela. Zgodi se, da moraš pošteno delati, pa le s težavo dosežeš normo, drugič delaš manj, a je učinek večji. Človek tudi ni vsak dan enako razpoložen. V povprečju presegam normo okrog 15 — 20 %.«

— **Prej ste omenili več razlogov, ki vplivajo na doseganje, oz. preseganje norme. Ali vam tehnologi točno predpišejo delovne postopke?**

»Samo nekoliko. Potem gibe študiram sam. Organizacija je pri vsakem delu zelo pomembna. Zato vedno, ko dobimo novo delo, porabim kar precej časa, da ugotovim, kako bo šlo. Verjemi, da to ni izgubljen čas. Toda nas pesti še en problem — velika prostorska stiska.«

— **Delavci za velike serije pripravite različna orodja, ali vsak zase ali pa jih uporabljate vsi?**

»Uporabljamo jih vsi, saj drug drugemu pomagamo.«

— **Ali so to že tudi inovacije?**

»Večkrat gre za drobne stvari, ki jih ne velja niti omeniti komisiji, so pa koristne.«

OBRAZ IZ KOLEKTIVA

Marjan Zalaznik

— **Ste že predlagali kakšno inovacijo?**

»Sem. Konstrukcijsko spremembo pesta ročice. Trenutno je moj predlog v razvojni službi. Dvomim, če bo osvojen.«

— **Ste aktivni tudi v samoupravnih organih. Ali so vaši sodelavci obveščeni o dogajanjih v TOZD TRATA?**

»Kdor se zanima, je obveščen. Je pa še vedno del takšen, da se ne zanimajo.«

— **Je gradivo za seje vašega delavskega sveta dovolj zgodaj pripravljeno?**

»Le redko se zgodi, da ni. Na osnovi tega gradiva se razvija tudi razprava. Vendar pa samoupravljalci ne postanejo to kar čez noč, potreben je dolgotrajen proces.«

— **So vaše seje med ali izven delovnega časa?**

»Začnemo med delovnim časom, zaključimo pa običajno takrat, ko je večina že odšla domov.«

— **Kolikšna je razlika med predstavo o delu delegata v delavskem svetu, ki ste jo imeli ob izvolitvi lani in današnjo resničnostjo?**

»Se vedno zastopam isto stališče. Delavci morajo biti dobro obveščeni, pa naj gre za slabe ali dobre informacije. Sprejeti in razumeti so pripravljene več, kot marsikdo misli.«

— **Na delo se vozita vsako jutro s svojim avtomobilom oba z ženo. Ob vsakdanji gneči je včasih kar težko priti pravočasno!**

»Zame bi bil drseči čas sprejemljiv, če bi ga imela tudi žena. Sicer pa moje delo omogoča takšen čas, ki bi imel velike prednosti pred sedanjim načinom dela.«

— **Kaj delate v prostem času, če ga sploh še kaj ostane?**

»Del mi ga pobere vzgoja otrok. Drugače pa grem najraje sam v naravo, kjer nabiramo gobe.«

Takšen je utrinek iz njegovega življenja. Lahko si želimo čimveč takšnih delavcev, ki bodo znali in hoteli delati. T. ŠTRUS

Poenotenje kadrovske evidence

V skladu z zvezno in republiško zakonodajo smo začeli v juliju 1978 pripravljati enotne predloge vodenja kadrovske evidence preko računalnika za celotno SOZD IMP. Popolnoma urejena kadrovska evidenca na računalniku je izhodišče za izdelavo novega projekta OD, ki ga bomo začeli pripravljati v letošnjem letu.

Za sodobno kadrovsko evidenco je potrebno imeti organizirano informacijo, ki ob uporabi vseh razpoložljivih sredstev in metod zagotavlja enotne informacije iz ustreznih virov in v ustreznem časovnem obdobju. Enotna baza podatkov bo služila kadrovskim potrebam, potrebam obračuna OD in statistiki. Vrednost informacije bo odvisna od kvalitativnih in ažurnih podatkov.

Izvor podatkov je v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih; podatki se nato skozi kadrovske službe memorirajo na računalniku. Računalnik in računalniški projekt sta le delovna pripomočka, za vsebino podatkov in celotno funkcioniranje sistema pa so odgovorni delavci v temeljnih organizacijah in delavci v ustreznih kadrovskih službah. Tu pomeni avtomatizacija le nadomestitev človekovih opravil s strojem pri ponavljanju delu z veliko množico podatkov, ki jih je treba križno povezati in primerjalno kvalificirati.

POTEK IZDELAVE PROJEKTA

Dne 22. 8. 1978 smo dostavili osnutek predloga nove Kadrovske evidence PAOS v delovne organizacije v proučitev vsebine projekta in posredovanje pripomb. Predlagana KE je bila vsebinsko potrjena na skupnem sestanku direktorjev PAOS delovnih organizacij 31. 10. 1978, kjer smo upoštevali tudi vse dane pripombe. Temeljne organizacije in delovne skupnosti kot uporabniki in posredovalci podatkov pa so pripravljene predlog potrdili dne 13. 3. 1979.

VSEBINA PROJEKTA

Z vsebinskega stališča vsebuje novi projekt kadrovske evidence naslednje skupine podatkov:

Spolni podatki: to so osebni podatki, ki predstavljajo delavca (priimek in ime, spol, rojstni podatki itd.)

Podatki o bivališču: to so podatki, ki predstavljajo delavčevo bivališče in stanovanjske razmere (bivališče, občina, pošta krajevne skupnosti, stanovanjske razmere, velikost in vrsto stanovanja itd.)

Izobrazba in poklic: to so podatki, ki predstavljajo delavčevo šolsko izobrazbo, strokovno usposobljenost ter dopolnilno izobraževanje (dokončano šolsko izobrazbo, poklic, znanje tujih jezikov, študij ob delu, itd.)

Podatki o zaposlitvi: to so podatki, ki predstavljajo delavčevo medsebojno delovno razmerje v TO in DS (TO, delovno razmerje, delovni čas, nočna dela, dokumenti itd.)

Politično in samoupravno delovanje: to so podatki o delavčevem političnem in samoupravnem udejstvanju (članstvo, pomembne voljene funkcije, politične šole — tečajji, vojaška obveza itd.)

Podatki o družinskih članih: To so podatki o delavčevih družinskih članih (priimek in ime, rojstvo, sorodstvo, spol, status)

Glede na staro kadrovsko evidenco so na novo zajete sledeče skupine podatkov: rojstni podatki, dodatni podatki o zaposlitvi, podatki o pomembnih listinah, podatki o samoupravljanju in družbenopolitičnem udejstvanju, udeležba v JLA in NOB, podatki o izobraževanju ob delu in podatki o ožjih družinskih članih.

SISTEMSKA ANALIZA PROJEKTA

Na podlagi razčiščenega in usklajenega predloga KE je SEOP napravila sistemsko analizo, kar pomeni, prenos in obdelavo podatkov na računalnik. Z uporabniki so dogovorjeni naslednji standardni izpisi:

Sklep o osebnem dohodku: izpisali ga bomo ob spremembi RR, ob spremembi vrednosti RR, ob spremembi vrednosti minulega dela in za vse nove delavce.

Sklep o letnem dopustu: izpisali ga bomo v začetku leta za vse delavce, med letom pa za vse nove delavce in za tiste delavce, pri katerih se bodo med letom spremenile socialno zdravstvene razmere ali če bo delavec menjal delovne naloge in se bo zaradi tega spremenil dopust glede na zahtevnost delovnih nalog.

Izpis o sklepu o osebnem dohodku: izpisali ga bomo mesečno pred obračunom osebnega dohodka. Zajema vse podatke o sklepu o OD.

Seznam zaposlenih — redni in izredni dopust: izpisali ga bomo mesečno.

Seznam zaposlenih: izpisali ga bomo po potrebi za SLO in družbeno samozaiščito.

Izobraževanje ob delu: izpisovali ga bomo po potrebi. Zajema vse podatke o izobraževanju delavcev.

Zaposleni glede na usmeritev in stopnjo strokovne izobrazbe: izpisali ga bomo po potrebi.

Izpis delovnih mest: izpisali ga bomo po potrebi.

Izpolnjevanje statističnih RAD obrazcev: naslednji izpisi po potrebi (po dejanski strokovni izobrazbi, predvidena izobrazba za posamezno DM, podatki o pripravnikih, po dokončani šolski izobrazbi).

Seznam zaposlenih — jubilaranti v IMP — izpis po potrebi.

Število delavcev po DM — izpis po potrebi

Volilni imenik — izpis po potrebi

Članstvo v družbenopolitičnih organizacijah — izpis po potrebi

Funkcije v DPO ter članstvo v odboru in komisijah — izpis po potrebi.

Poleg zgoraj navedenih standardnih izpisov so možni iz podatkov kadrovske evidence tudi drugačni — dodatni izpisi, vendar se bodo ti izpisi delali v okviru razpoložljivih računalniških in članskih kapacitet po posebnem naročilu in po posebni ceni.

ZBIRANJE PODATKOV

S tem je končano strokovno delo tako z vsebinskega kakor tudi z računalniškega stališča, ter se delo prenese v temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti. Splošno kadrovski sektorji bodo morali v mesecu maju narediti posnetek dejanskega stanja na posebnem obrazcu. Obrazec je prilagojen tako, da bo računalnik avtomatsko izpisal tiste podatke, ki so sedaj zajeti v kadrovski evidenci na računalniku, kadrovske službe pa jih bodo samo dopolnile z manjkajočimi podatki, pri čemer odgovarjajo za točnost že izpisanih podatkov. Za posnetek dejanskega stanja oziroma vhod v računalnik bodo podana potrebna navodila z ustreznimi obrazci. Glavno breme pri tem bodo nosili direktorji splošno kadrovskih sektorjev TO in DO, ki bodo odgovorni za pravičen in pravočasen vnos podatkov v računalnik, pri čemer pa bodo potrebovali pomoč vseh sektorjev in oddelkov, posebno pa še montaž. V pripravljalnem obdobju v TO oziroma DS je potrebno posvetiti posebno pozornost tistim podatkom, ki jih ponavadi ne vemo, kot npr.: matične številke občana, krajevne skupnosti in številka krajevne skupnosti, številka osebne izkaznice ipd.

Po usklajenem programu v zvezi s kadrovsko evidenco bo le-ta predvidoma zaživel s 1. 8. 1979. Če želimo to doseči, tedaj mora biti posnetek dejanskega stanja po TO in DS narejen in pravilno izpolnjeni podatki na obrazcu posredovani v SEOP v najkrajšem možnem terminu.

Z novim projektom kadrovske evidence, pravočasnim in pravilnim dotokom podatkov v računalnik ter posredovanjem ustreznih rezultatov obdelav, bomo postavili temelj za kvalitetno — dogovorjeno računalniško obdelavo v celoti.

FRANCI ZATLER
MARIJA PRIMC

Referendum je celovita slika razmer in odnosov v kolektivu

V jeseni 1977 in pomladi 1978 so delavci delovne organizacije Emond v časovni stiski, a po najboljših močeh, oblikovali samoupravne splošne akte statusnega značaja, kakor tudi tiste, ki pokrivajo preča področja osebnih dohodkov, ipd. Ker je bila delovna skupnost šele ustanovljena in ker še ni bilo potrebnega strokovnega kadra, ki bi lahko k oblikovanju samoupravnih splošnih aktov prispeval določene elemente strokovnosti, je vsa naloga slonela na nekaj delavcih oziroma skupinah delavcev. Le-ti so akte oblikovali v njihovem najnujnejšem obsegu in tako storili več, kakor je bilo pričakovati. V teku leta 1978 pa se je pretežno iz delavcev dveh temeljnih organizacij, oblikovala kadrovska struktura nove delovne skupnosti, ki je pričela z delom tudi na doslej nekoliko zanemarjenem področju samoupravne normativne dejavnosti.

»Statutarni« akti kot so samoupravni sporazum o združitvi v DO, statuti DO, TOZD DS in ostali so bili pomanjkljivi tako glede formalnih elementov statusa posamezne OZD, kakor tudi sestavin, ki zagotavljajo normalen potek dela in poslovanja. Zato so strokovne službe DO oblikovale spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v DO ter statutov DO, TOZD in delovne skupnosti. V teh spremembah je bil dan poudarek predvsem urediti firme DO in imen TOZD, določil o zastopanju, predstavljanju in pooblastilih delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostjo, skupnim določilom o kadrovskih zadevah in solidarnosti med TOZD in delovno skupnostjo, ipd.

Skladno z določili zakonov sta bila v istem času oblikovana še samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in delovno skupnostjo v sestavi DO EMOND (403. in 404. člen zakona o združenem delu) in pravilnik o zadovoljevanju stanovanjskih potreb delavcev TOZD in delovne skupnosti.

Poleg gornjega pa so strokovne službe vložile obilo napora tudi v ureditev delikatnega vprašanja osebnih dohodkov. To področje je bilo urejeno s samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje dohodka, čistega dohodka, delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (sprejet v marcu 1978) in odgovarjajočimi pravilniki o osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo TOZD oziroma delovne skupnosti. Lahko rečemo, da je bilo to področje, kakor v večini drugih TOZD oziroma DO v sestavi SOZD IMP urejeno dokaj pavšalno in nepopolno. V samih aktih je bil sicer napisan poskus delitve sredstev po delu, oblikovana so bila nekakšna bolj ali manj realna merila delovnega prispevka režijskih delavcev in ločeno delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostjo, vendar so bila ta merila nestimulativna, pomanjkljiva. Da je bilo temu tako, dokazuje dejstvo, da delavci temeljnih organizacij in delovne skupnosti DO EMOND teh določil sploh niso uporabljali, temveč so ves sistem delitve sredstev za osebne dohodke zreducirali na razvpite RR (relativna razmerja). Kakor vsi vemo, pa je lestvica relativnih razmerij stara dediščina preteklih let. Tu ne gre toliko za očitke neprilagojene metodologije z analitsko oceno gradbeništva. Gre bolj za očitke neurejenosti »enotne liste« relativnih razmerij. Le-ta je bila že večkrat korigirana, spremenjena in dopolnjevana. Vsaka taka sprememba oziroma dopolnitev pa je bila obravnavana parcialno, kar sistematičnosti liste ni koristilo. V navedenih samoupravnih aktih so tudi določila o navezavi pravilnikov o normah TOZD, v katerih je urejen sistem delitve za normirana dela in naloge. Glede na dana stanja, je bila oblikovana v DO strokovna grupa treh strokovnjakov, da bi pripravila spremembe in dopolnitve samoupravnih aktov o osebnih dohodkih, vsaj glede delitve sredstev za osebne dohodke »režijskih« delavcev, pravilno — delavcev, katerih delo ni normirano.

Grupa je do konca oktobra 1978 pripravila teze, katerih osnovna vsebina so bili osebni dohodki »režijskih« delavcev.

Vse gradivo je šlo v poprejšnjo obravnavo med delavce TOZD in delovne skupnosti DO EMOND. Obravnava je bila opravljena na zahtevo TOZD ELEKTROMONTAŽA celo dvakrat, vendar je pripelo sorazmerno malo pripomb, in še te niso posegale v sam predlagani sistem. Glede na poročila o ugotovljenem razpoloženju delavcev delovne organizacije po TOZD in delovni skupnosti je bilo pričakovati, da bo referendum o navedenih aktih uspel in da so delavci dovolj seznanjeni s predlogi, o katerih naj bi na referendumu odločali. Referendum je bil v vseh TOZD in delovni skupnosti dne 5. 3. 1979.

Referendum je glede vseh aktov uspel v vseh TOZD in delovni skupnosti, razen v TOZD TEN. To dejstvo je povzročilo takojšnjo družbenopolitično in strokovno akcijo, kakor nam to nalagajo predpisi in morala združenega dela. Nemudoma je bila oblikovana iz predstavnikov družbenopolitičnih organizacij vseh TOZD in delovne skupnosti ter strokovnjakov za samoupravno normativno področje, komisija za ugotovitev rezultatov referenduma s točno opredeljenimi nalogami oziroma cilji. V komisijo so bili imenovani tudi štirje člani iz TOZD TEN z namenom, da zajamejo dejstva globalno in vsebinsko.

Komisija je zasedala po temeljnih pripravah 14. 3. 1979. Prva ugotovitev predstavnikov družbenopolitičnih organizacij posameznih TOZD in delovne skupnosti je bila, da je z zavrnitvijo predlogov samoupravnih aktov v TEN bila ostalim TOZD in delovni skupnosti v sestavi DO EMOND, storjena velika škoda. Delavci teh TOZD in delovne skupnosti so akte — celo najbolj delikatne — sprejeli z vzornim številom glasov ZA in so jim nerazumljivi razlogi za odklonilno stališče delavcev TOZD TEN. Še so dodali, da delavci TOZD TEN niso v sicer obsežni poprejšnji obravnavi dali bistvenih pripomb, tiste pa, ki so jih dali, so bile skoraj v celoti upoštevane.

Izjave in navedbe predstavnikov TOZD TEN pa so odkrile pravi razlog odklonilnega stališča. Kratko povedano gre za vrsto problemov v procesu dela in poslovanju te temeljne organizacije, kamor štejejo — slabi pogoji za delo (hrup, onesnažen zrak in slaba osvetlitev, slabi sanitarni pogoji), zastarela in tehnično slaba opremljenost z delovnimi sredstvi, pomanjkljiva organiza-

cija dela, predvsem pa slaba informiranost delavcev v določenih delih delovnega procesa te temeljne organizacije. Gre za probleme, ki so se akumulirali dalj časa in imajo svoje korenine deloma tudi v zgodovini razvoja TOZD.

Komisija je glede razlogov, ki so botrovali neuspehu referenduma v TOZD TEN sprejela sledeče sklepe:

— pospeši se akcija za izboljšanje pogojev dela v kovinski delavnici z rokom pričetka »takoj« in z nalogo pogoje dela izboljšati v čim večji možni meri. Za izvedbo te naloge so bili zadolženi individualni poslovni organ, drugi delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostjo ter družbenopolitične organizacije TOZD TEN in varnostna služba DO;

— takoj je potrebno izboljšati organizacijo dela v kovinski delavnici, zlasti glede na povezavo s pripravo dela; za izvršitev so bili zadolženi tehnični direktor in delovodje TOZD TEN;

— izboljšati je potrebno način informiranja delavcev ter ga vsebinsko in relacijsko poglobiti.

Glede na enoglasno ugotovitev komisije, da so razlogi za neuspeh referenduma v sami TOZD TEN in ne v samoupravnih aktih, o katerih se je na referendumu 5. marca odločalo, je komisija sprejela edini možni in primerni predlog delavskemu svetu TOZD TEN, da se predlaga ponovitev referenduma v zakonitem roku v tej temeljni organizaciji.

Poseben poudarek je potrebno dati tudi izboljšanju medsebojnih odnosov v tej temeljni organizaciji ter vsebinski in količinski obogatitvi informiranja delavcev o vsej problematiki dela in poslovanja njihove TOZD, drugih TOZD v DO, DO same in SOZD IMP.

Naj po tem obširnem povzetku kronološko razporejenih dogodkov kratko ugotovimo:

— referendum ni le preizkus vsebine samoupravnih aktov, ki se predlagajo, temveč je tudi preizkusni kamen za atmosfero v kolektivu;

— najprej moramo urediti odnose in probleme znotraj, da bomo lahko nastopali enovito navzven;

— informiranje še vedno nismo razumeli in sprejeli kot eno življenjsko pomembnih ustavnih, zakonskih in dejanskih kategorij;

— sistem samoupravljanja je živ, se dialektično spreminja in dopolnjuje vendar je sistem. Pravila igre, ki smo si jih postavili nas zavezujejo;

— različne zadeve je potrebno obravnavati ob odgovarjajočem času, na odgovarjajočem kraju in na pravi način.

BORIS KRIST, DIPL. IUR.

RAZPIS

PROSTIH DEL IN NALOG

IMP — DO IZIP
delovna skupnost

išče sodelavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. Višji bilancist za delo v Iraku za dobo približno 2 leti
Zahteva se: višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri ali gimnazija
— pri končani višji šoli — 2 leti delovnih izkušenj
— pri srednji šoli — 4 leta delovnih izkušenj
2. Samostojni operater mehanografije za knjiženje na stroju »DATA«
Zahteva se: srednja šola ekonomske smeri ali gimnazija in 1 leto delovnih izkušenj
3. Samostojni referent v knjigovodstvu — saldokontist kupcev
Zahteva se: srednja izobrazba ekonomske smeri ali gimnazija in 1 leto delovnih izkušenj

Prošnje sprejema kadrovska splošna služba DO IZIP 15 dni od datuma objave. Podrobne informacije lahko dobite v finančno-računovodski službi DO IZIP.

KOMISIJA
ZA DELOVNA RAZMERJA
TOZD KLIMA MONTAŽA,
Vojkova 58

OGLAŠA

Prosta dela in naloge za:

- strojnega ključavničarja v predpripravi dela, Vojkova 58
- obratnega električarja za vzdrževanje instalacij opreme, strojev, Vojkova 58
- več atestiranih elektrovarilcev, Vojkova 58
- VKV ključavničarja v predpripravi dela — montaža, Vojkova 58

Komisija vabi k sodelovanju.
Pisne prošnje sprejema kadrovska služba TOZD KLIMA MONTAŽA, Vojkova 58.
Dodatne informacije: telefon: 345-061 int. 275

PRVI MAJ — NAŠ PRAZNIK

Prvi maj — delavski praznik, praznik dela. Kako ga bomo praznovali? Včasih je bil simbol 1. maja rdeč nagelj v gumbnici. Kako je bilo in kako je, pa prisluhimo našim delavcem.

Lado Mazovec, nosilec spomenice 1941, direktor delovne organizacije IKO, je takole pripovedoval:

»Prvi maj smo pred vojno v Sloveniji praznovali različno v različnih predelih — odvisno od zavesti delavcev, pripadnosti delavskemu razredu, razvitosti itd. Izhajam iz delavsko-kmečke družine iz Zaloga, ki je bil že precej let pred vojno poznan kot delavski in revolucionarni center. Spominjam se, da so vevški in zaloški delavci v okviru Svobod in pozneje Vzajemnosti prirejali ob 1. maju pohode na bližnje hribe: Janče, Besnico, Pečar. Tu so bila zborovanja z uvodnim govorom o pomenu praznika, kulturnim programom in tovariškim srečanjem. Mladinci smo bili vedno dobrodošli v delavski sredi na teh shodih. Vsi smo imeli v gumbnicah rdeče nageljne in drugo zelenje, prepevali pa smo delavske in druge revolucionarne pesmi. Žandarji in agenti so redno spremljali ta zborovanja, do kakšnih ekscesov pa ni nikoli prišlo.

Skojevci smo imeli posebno nalogo. Ilegalno smo morali pripraviti kresove in jih v noči na prvi maj zažgati. Žandarji so bili na kresove posebej pozorni in gorje mu, kdor ga je zažgal, če bi ga dobili. Nekaj sem jih tudi sam zažgal in se jim uspešno izmuznil.

Prvo leto vojne prvega maja zaradi splošne zmešnjave nismo praznovali. Leta 1942 sem bil bорец II. grupe odredov in smo 1. maj proslavili kot vojaška enota. Naslednje prve maje so partizanske enote praznovale vsaka po svojih možnostih, odvisno od tega, kje so bile. Nekatere s kresovi in kulturnimi programi, druge z boji. Leta 1945 smo 1. maj praznovali resno, na pragu svobode. Dobili smo obvestilo, da so naše enote že pred Trstom. Sicer smo bili pa tako zaposleni, da smo komaj utegnili praznovati.«

— Kaj vam pomeni 1. maj?

»Predvsem prezir nad pretečenim, nad tistim, kar zatira hotenja delavcev, demokracijo, svobodo. Je izraz zmage nad preteklostjo v smislu osvoboditve človeka, njegovega dela, njegovega jaza. Ob prvem maju smo običajno naredili »bilanco« dosežene na družbenem, gospodarskem, političnem in drugih področjih. Še tudi danes naj bi ob tem prazniku delavci pregledali, kaj smo naredili, česa ne, kaj je treba še storiti, da bomo po najkrajši poti dosegli cilje socialistične revolucije.«

Marjan Hribar, monter centralne kurjave v TOZD Ogrevanje — vodovod:

»Doma sem iz Šentlovenca pri Trebnjem, stanujem pa v samskem domu v Kve-

drovi in bom šel za praznike domov. Verjetno bomo imeli v krajevni skupnosti proslavo in se je bom udeležil. Sicer pa kaj posebnega nisem načrtoval. Običajno gremo kam na izlet ali pa se ukvarjamo s športom.«

Dušan Peterlin, monter elektro instalacij v TOZD Elektromontaža:

»Prvi maj je praznik vseh delovnih ljudi in lepo je, če ga lahko temu primerno tudi proslaviš — v krogu družine ali s prijatelji. Ob teh dneh nas predvsem vabi narava. Z družino tokrat ne bomo šli na izlet, ker gradimo hišo in je treba vsak prosti čas čimbolj izkoristiti.«

Ferdo Kunej, referent za kadre v Klimi:

»1. maj pomeni dan, ki ga praznujemo pač vsi delovni ljudje, eni ga izkoristijo za obisk znancev in prijateljev, drugi za izlete po domovini, tretji spet za izlete v naravo, toda kaj bi našteval, na kratko lahko rečem le to, da gotovo lahko izkoristimo tako, da si nabereimo spet novega »elana« za delo.

Kako so praznovali ta praznik »včasih« bi težko povedal, saj sem bil takrat še tako mlad, da same razlike v praznovanju nisem toliko občutil.

Po osvoboditvi je imel 1. maj — posebno obeležje, zato ker je bil takrat močan poudarek na izgradnji naše porušene domovine.

Nepozaben spomin zame je bilo takrat to, da sem bil v JLA v Srbiji, kjer se je s proslavo 1. maja tudi v mestu, kjer sem služil vojaški rok proslavljala ustanovitev kmetijske zadruge v samem mestu. Seveda se je enako ali vsaj podobno proslavljalo tudi drugod, toda to, da smo bili povabljeni vsi pripadniki JNA, ki smo služili v tem mestu na veliki miting, ki ga je priredila skupščina tega mesta — je zame nepozabno. No, nepozabno je zame tudi to, kako so bili ljudje med seboj prijateljsko razpoloženi in koliko dobre volje in poudarka je bilo na medsebojnem razumevanju in pomoči.

Danes je praznik še ostal praznik, tudi praznujemo ga, toda zaradi dobrega življenjskega standarda, ljudje ne poznamo več tiste prijateljske sproščenosti med seboj, saj skoraj vsak hiti, kot bi se bal, da ga bo čas prehitel, čeravno se včasih tudi to zgodi.

O tem kaj si želim v bodoče bi lahko našteval, toda kratak zajem mojih želja je, da bi na svetu zavladal končno mir, da bi ne bilo sovražstva, prelivanja krvi ter zatiranja ljudi, zlasti delovnega človeka in da bi vsi delovni ljudje na svetu lahko tudi samoupravno odločali.«

ELA MULEJ
TONE ŠTRUS

Ob 1. kulturnem srečanju gradbincev Slovenije

V dneh od 3. 3. 1979 do 7. 4. 1979 je bilo v Slovenj Gradcu I. kulturno srečanje gradbincev Slovenije. Organizator in pokrovitelj srečanja je bilo Splošno gradbeno podjetje KOGRA Dravograd, medtem ko so pobudo za to srečanje dali ZKPO Slovenije in Sindikat gradbenih delavcev Slovenije.

Na srečanju so sodelovali likovniki, literati, recitacijske skupine in pevski zbori gradbenih podjetij iz vse Slovenije.

Otvoritev likovne razstave in literarni večer sta bila že 31. 3. v znanem umetnostnem paviljonu v Slovenj Gradcu. Osrednja prireditev, to je nastop pevskih zborov (15 po številu) je pa bila v izredno lepi športni hali v Slovenj Gradcu pred približno 1500 gledalci. Za malo mesto, kakršno je Slovenj Gradec je to res izreden obisk. Po nastopu pevskih zborov in recitatorjev je organizator podelil vsem sodelujočim posebna priznanja in priredil tovariško srečanje v Velenju.

Na srečanju so sodelovali tudi likovniki IMP in sicer: kipar Hribar Marko iz TOZD Klima-proizvodnja, slikar Korenčan Janez, TOZD Klima-montaža, Petrič Oton — slikar Klima-montaža in kipar Pelhan Slavko iz TOZD TIO Idrija. Priznani kritik dr. Cene Avguštin iz Kranja je njihova dela zelo ugodno ocenil. Seveda je sodeloval tudi pevski zbor IMP, ki ga vodi pevovodja Miro Rozman. Zapel je tri pesmi in

Naša delavca prejmeta priznanje za razstavljenе stvaritve na I. kulturnem srečanju gradbincev

požel buren aplavz. Srečanje je potekalo v brezhibni organizaciji in v prisrčnem vzdušju. Med drugim je organizator vse sodelujoče povabil na krajši izlet po Koroški. Ogle-

dali so si Dravograd, Ravne, kjer so obiskali rudarski muzej in na poti nazaj rojstni kraj Prežihovega Voranca, Kotlje na Koroškem. Taka srečanja naj bi po-

stala stalna in že v letu 1980 po SGP Primorje iz Ajdovščine na Primorskem gostitelj in organizator II. kulturnega srečanja gradbincev Slovenije. EDVARD KRŽIŠNIK

SINDEK GRADBENIH DELAVCEV
SLOVENIJE
REPUBLIKA SLOVENIJA
Ljubljana, Delavčeva 4

Številka: 1/79
Datum: 21. 6. 1979

UDELEŽENCI KULTURNEGA SREČANJA GRADBENIH DELAVCEV
SLOVENIJE

Zabljajmo se vanj za sodelovanje v programu I. kulturnega srečanja
gradbenih delavcev Slovenije.

»Nadaljevanje vsiljivih predstavnosti - vztrajanje kulturne države je obsejalno
vredno srečanje za praznik, da smo na pravi poti. Hkrati pa smo prepričani,
da se vredno predstavljamo sponzorjem in nadaljevanje razstave tako
pomembnega praznika. V spodbilo je vse tisti drugje, da bodo vsi naši
poti.«

V naslednjih predstavah vam želimo vsako sodelovanje in veselje v
svojih letih na 2. srečanju.

3 tovariški pozdravi!

